

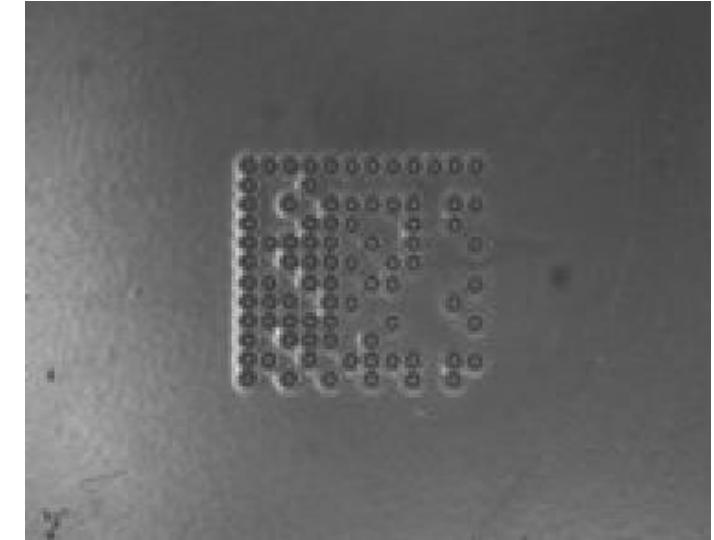
Kamerový systém a zpracování obrazu

Strojové vidění a zpracování obrazu
BI-SVZ

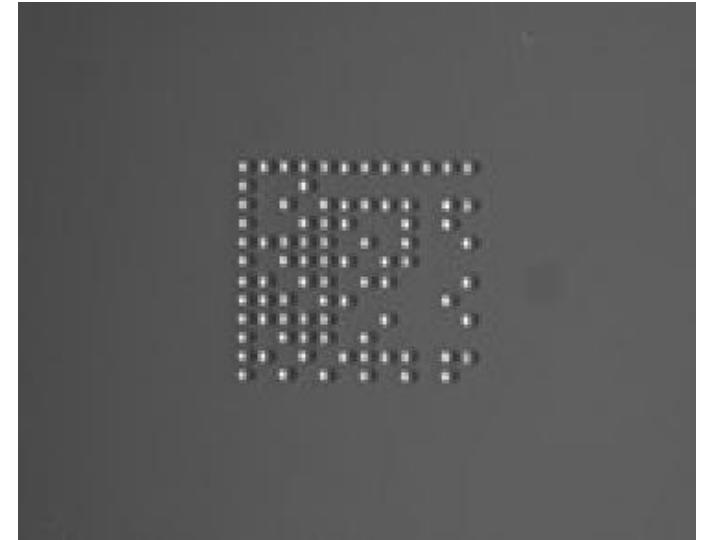
Motivace

Motivace

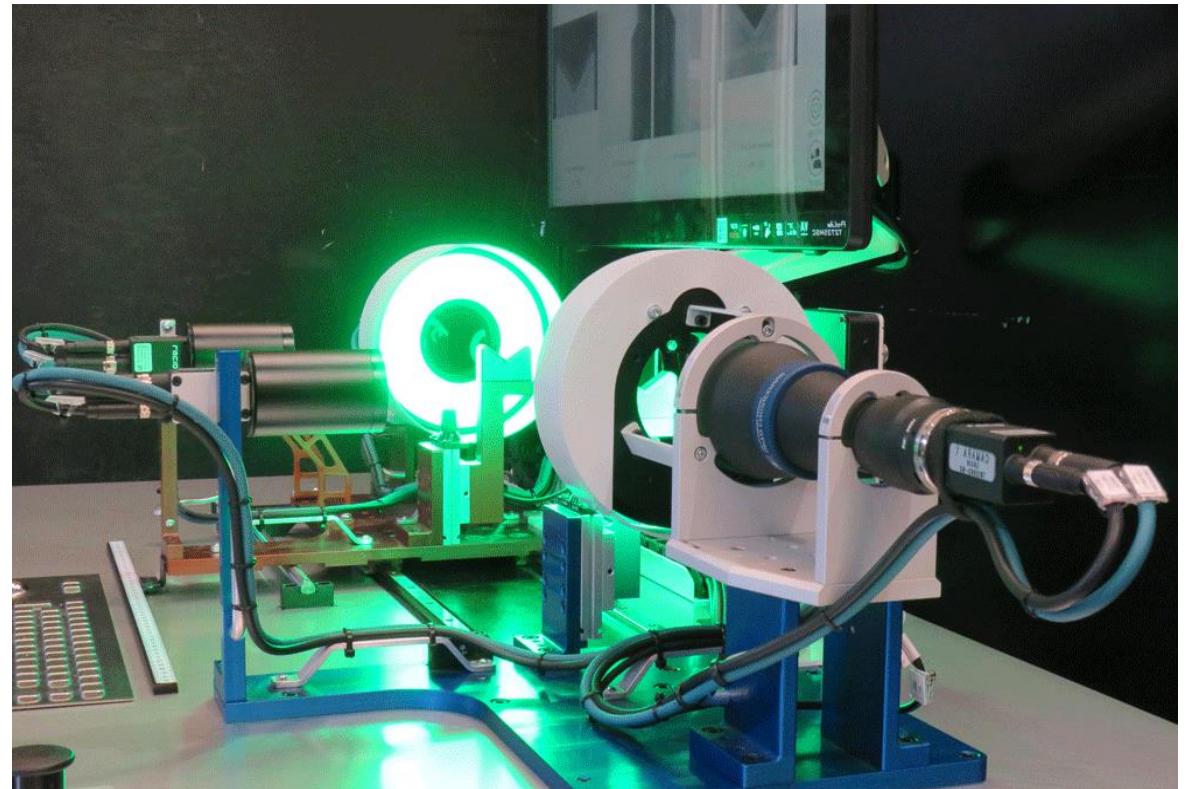

Motivace

Obsah přednášky

- Kamerový systém
- Osvětlení
 - Kritéria výběru
 - Druhy osvětlení pro strojové vidění
- Případová studie - měření dílů
 - Výběr kamery
 - Výběr objektivu

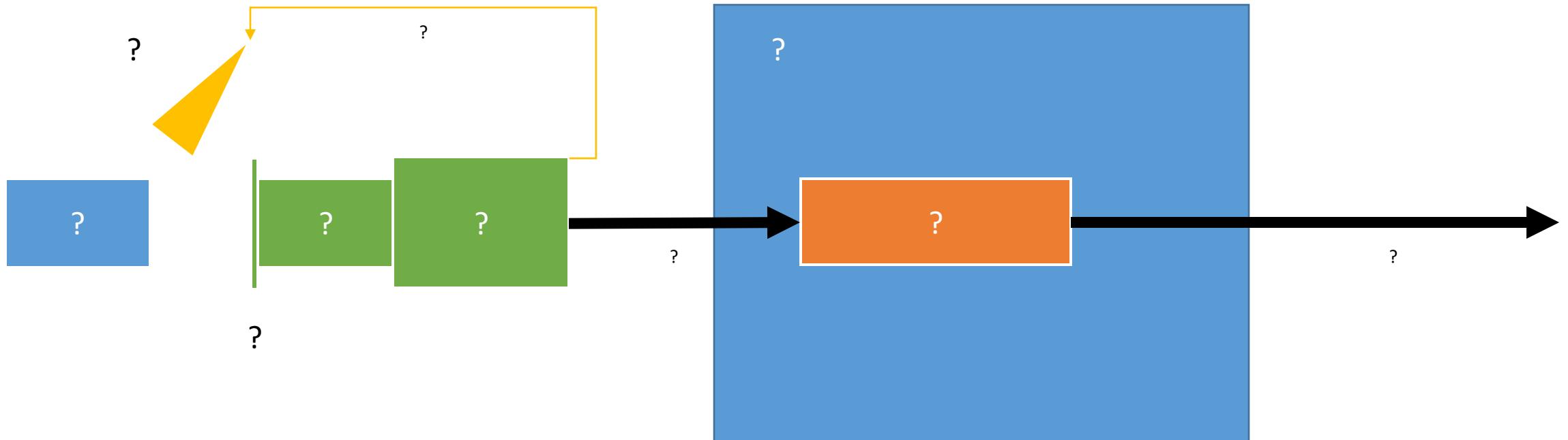
Kamerový systém (řetězec)

- **Kamerový systém (CCTV)**
 - Closed Circuit Television
 - uzavřený televizní okruh
- Užití kamer ke sledování prostor, k zobrazování záběrů z kamer na monitorech a archivaci natočených záběrů.

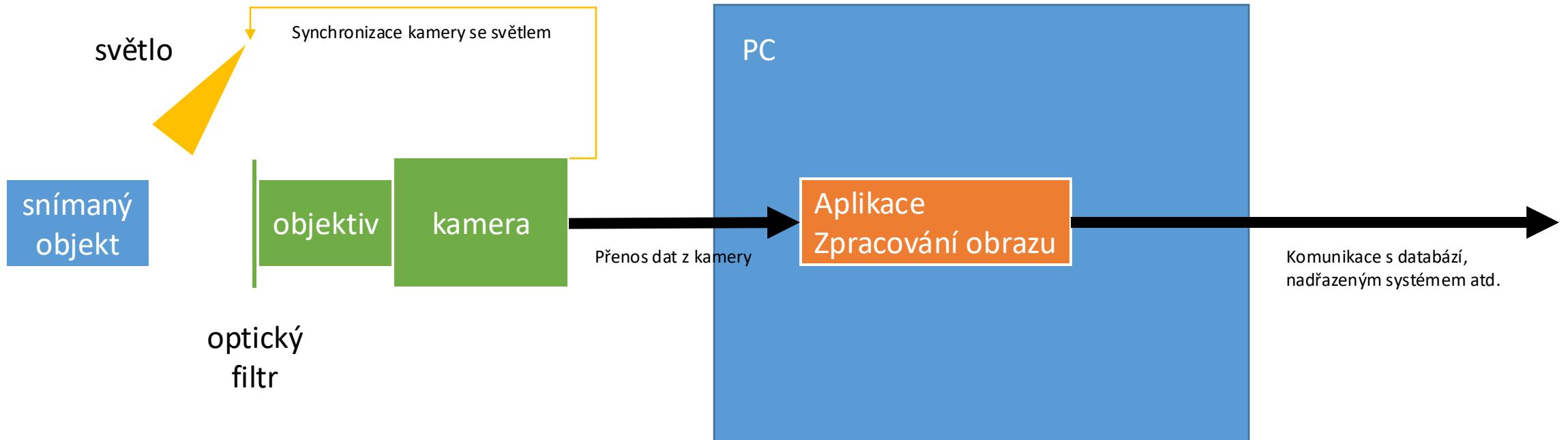

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kamerový_systém

Kamerový systém – průmysl

Kamerový systém – průmysl

Osvětlení – cíle výběru

- Maximalizace kontrastu u oblastí zájmu
- Minimalizace kontrastu pozadí
- Robustnost, opakovatelnost výsledků měření (stálé podmínky)
 - Odstranění nežádoucích faktorů
 - Okolní osvětlení

Osvětlení – cíle výběru

- Volba osvětlení vždy závisí na konkrétní úloze
- Výběr kamery a objektivu je "jednoduchý"
- Výběr osvětlení je "alchymie"

Osvětlení – jak vybrat

Tvar objektu

- Plochý / prostorový
- Rozdílné osvětlení blízkých a vzdálených částí

Povrch objektu

- Matný
- Reflexní
- Průhledný
- Texturovaný

Barva objektu

- Stejná barva osvětlení zvýrazní Komplementární barva "kryje"
- UV, IR

Velikost, umístění, pohyb objektu

- Velikost a vzdálenost od světla
- Integrace do stísněného prostoru
- Rychlosť pohybu, zastavení

Osvětlení – parametry výběru

- Geometrie osvětlení

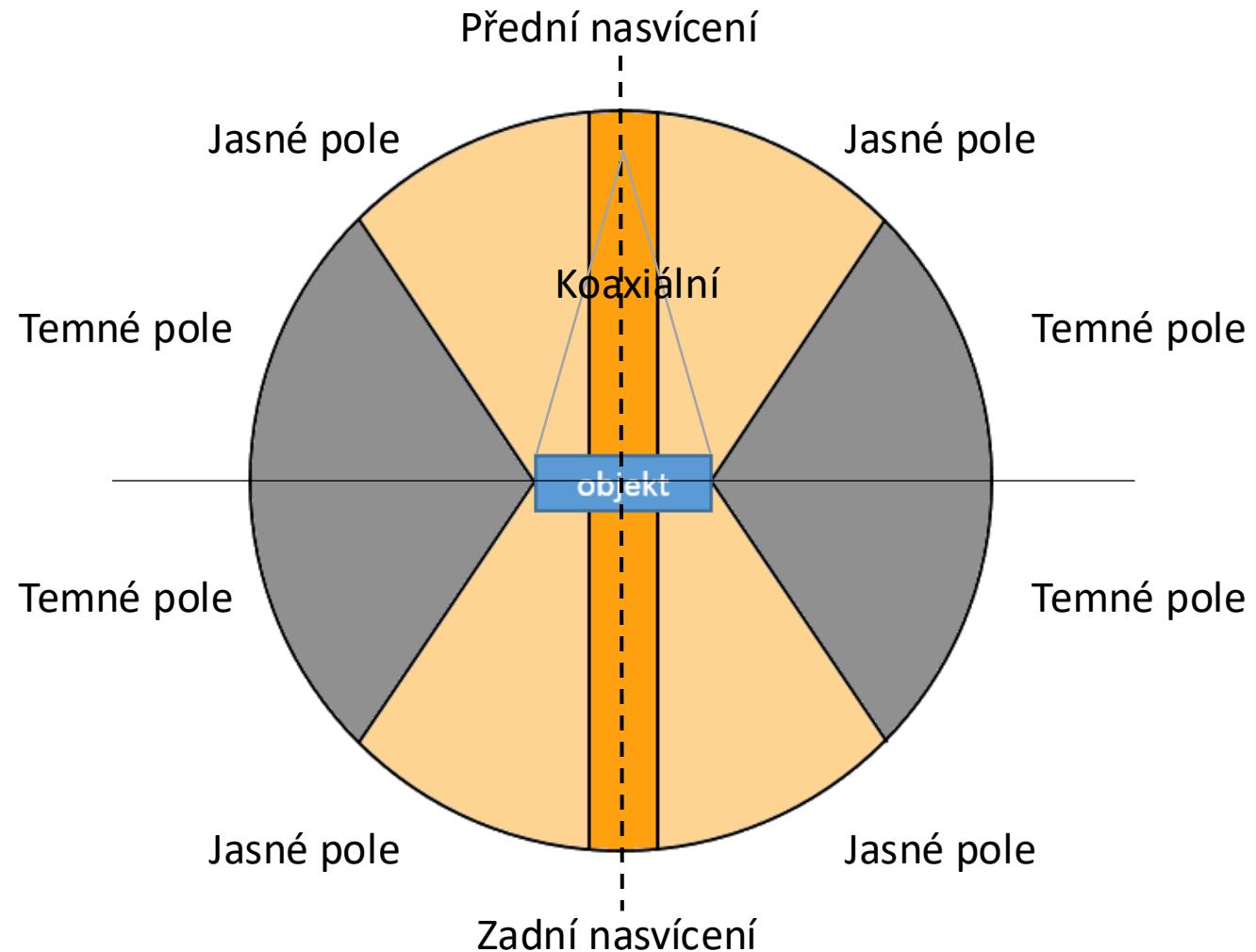
- Jasné pole (Bright field)
- Temné pole (Dark field)
- Koaxiální (Coaxial)
- Zadní (Back)
- Bodové (Spot)

- Zdroj osvětlení

- LED
- Halogen
- Fluor

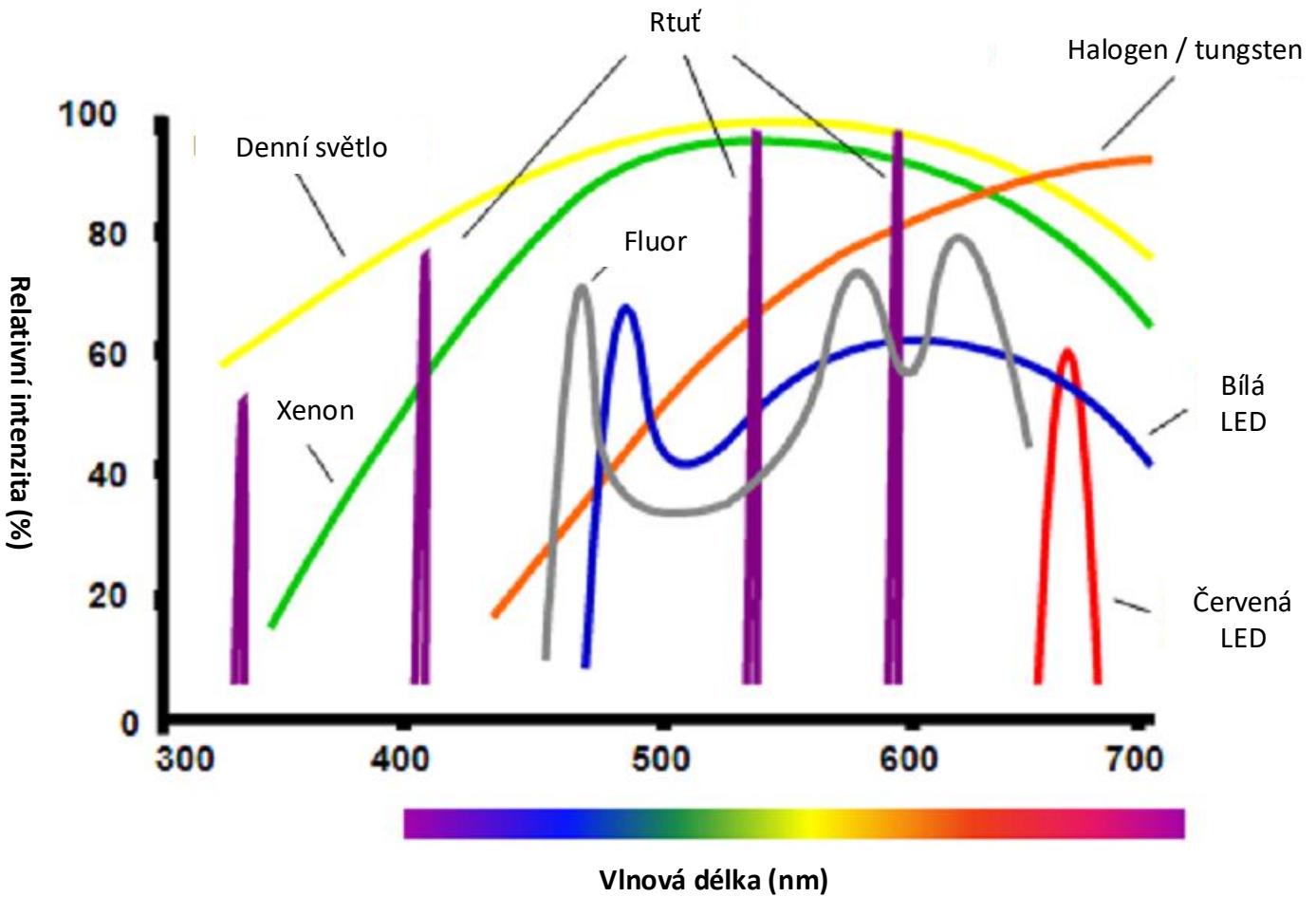
- Vlnová délka

Osvětlení – geometrie

Osvětlení – zdroj světla

- Barevnost objektu
- Spektrální citlivost kamery
- Životnost a stálost
- Emise tepla

Osvětlení – zdroj světla

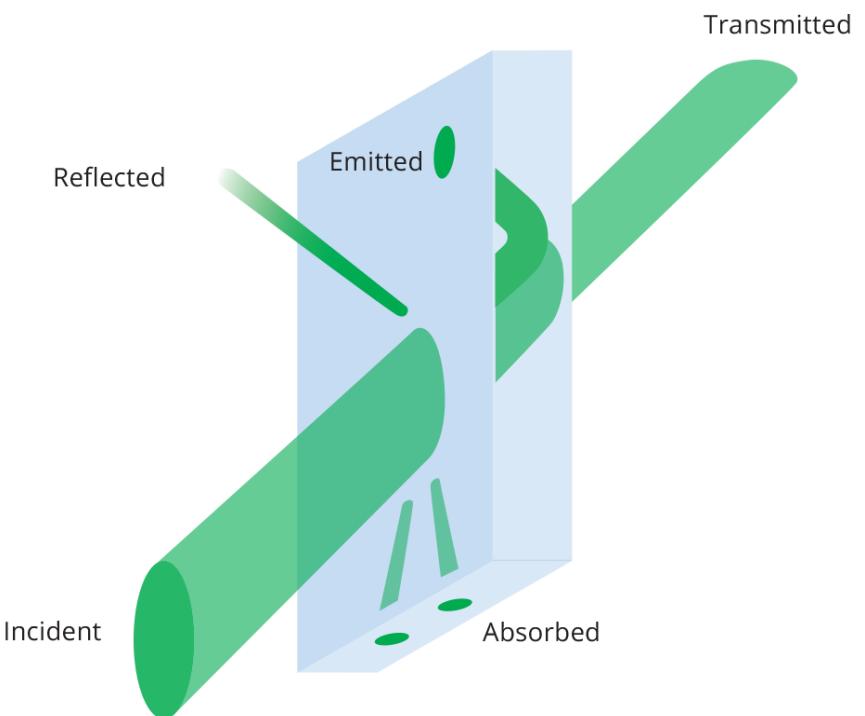
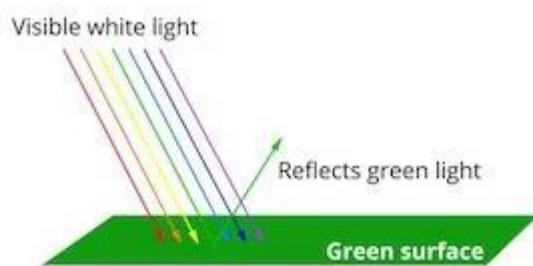
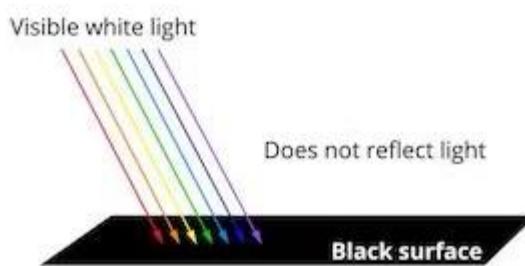
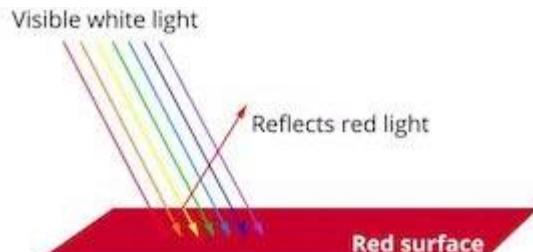
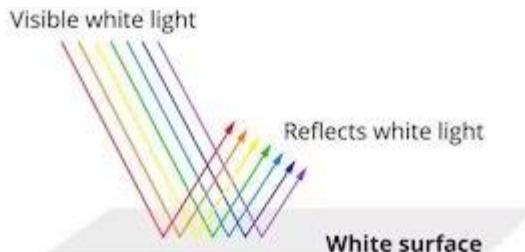
- Nejčastěji využívaný zdroj jsou LED světla
- LED **nejsou** přirozeným zdrojem bílého světla
- Způsoby vytvoření bílého LED světla
 - **Kombinace RGB LED** (červená, zelená, modrá) → výsledkem je bílé světlo
 - **Modrá nebo UV LED + žlutý fosforový povlak** → směs modré a žluté dává bílé světlo
 - Tento způsob je **nejběžnější** – nabízí **vyšší účinnost** a **lepší podání barev**
 - **Barevnou teplotu** lze měnit úpravou **vlnové délky LED**, složením a tloušťkou fosforu

Osvětlení – vlnová délka

- Polychromatické
 - Přirozené pro člověka
 - Vhodné pro barevné kamery
 - Přítomnost barevných vad optiky (aberace)
 - Dražší objektivy pro korekci barevných vad optiky
- Monochromatické
 - Úzké pásmo vlnových délek
 - Zvýšení kontrastu
 - Eliminace barevné vady optiky

Osvětlení – vlnová délka

- Světlo může být materiélem:
 - odraženo a/nebo
 - propouštěno a/nebo
 - pohlceno (absorbováno)

Osvětlení – vlnová délka

- **Lom světla a vliv vlnové délky**

- Při přechodu mezi **různými médii** se světlo **láme** → mění směr (refrakce)
- **Kratší vlnové délky** (uv, modrá) se více lámou a **rozptylují**
- **Delší vlnové délky** (červená) se **méně odchylují** a šíří rovněji

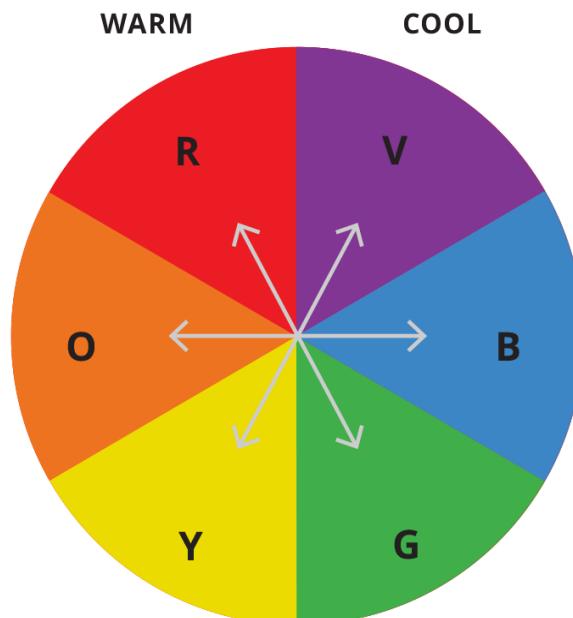
- **Praktické dopady ve strojovém vidění**

- **Modré světlo** → zvýrazňuje **povrchové vady** (škrábance, jemné textury)
- **Červené světlo** → lépe vykresluje **obrysy průhledných materiálů**
- **Volba vhodné vlnové délky** pomáhá zdůraznit požadované rysy a omezit šum

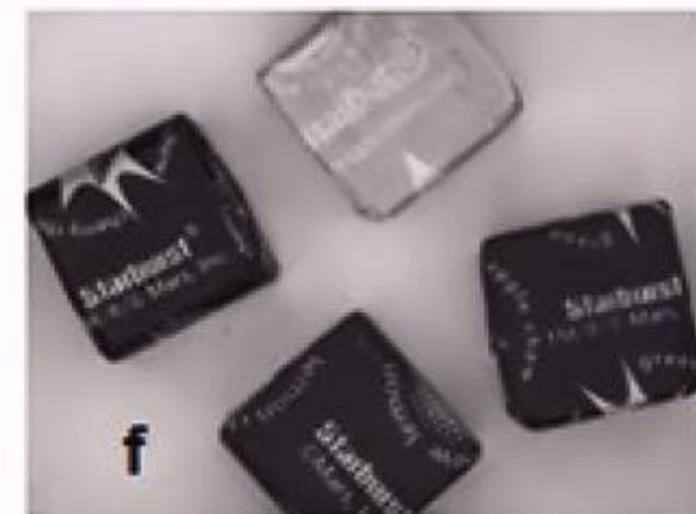
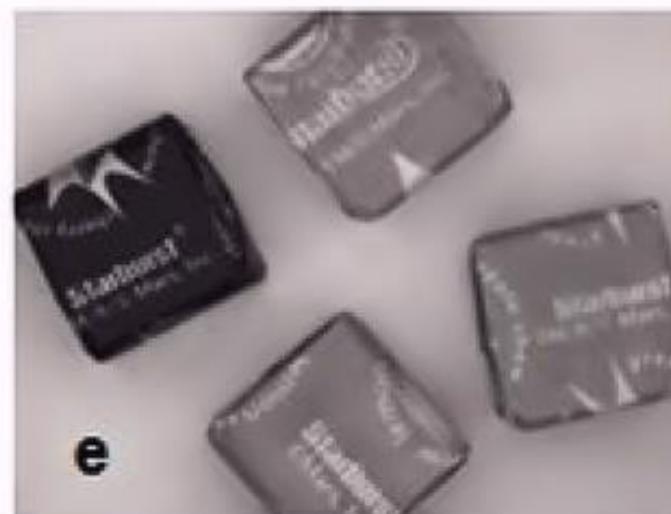
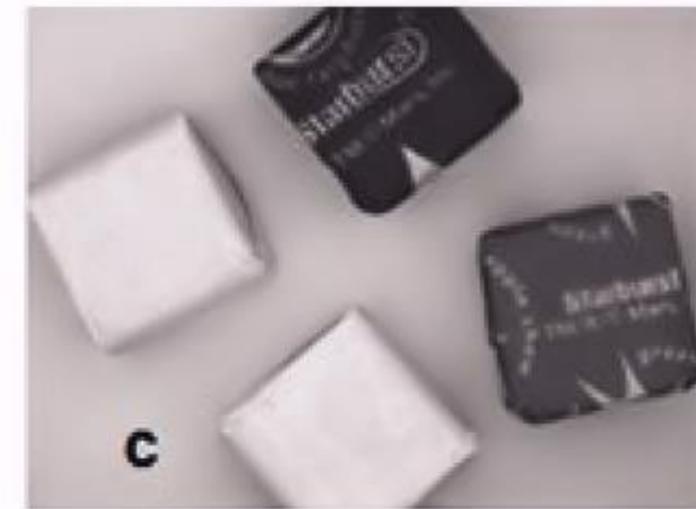
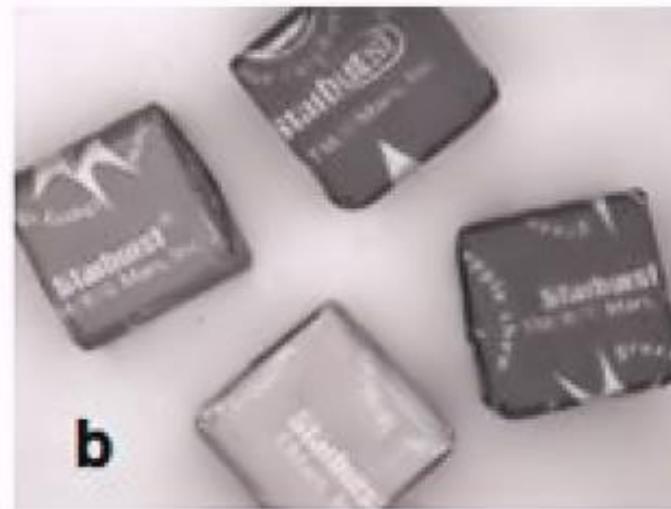
Osvětlení – vlnová délka

- **Vztah mezi vlnovou délkou a barvou objektu**

- Barva světla (vlnová délka) ovlivňuje, **jak se objekt jeví na snímači**
- **Světlo stejné barvy jako objekt** → zvýrazní ho (je jasnější)
- **Světlo komplementární barvy** → potlačí ho (je tmavší)

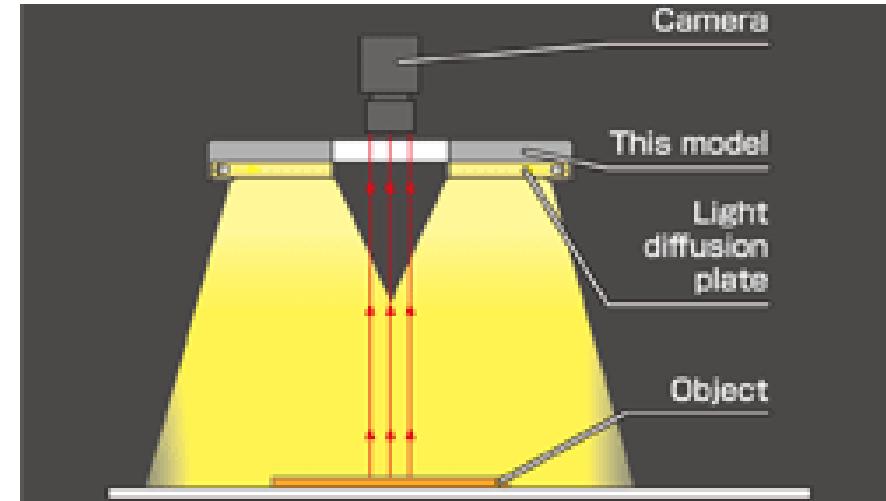
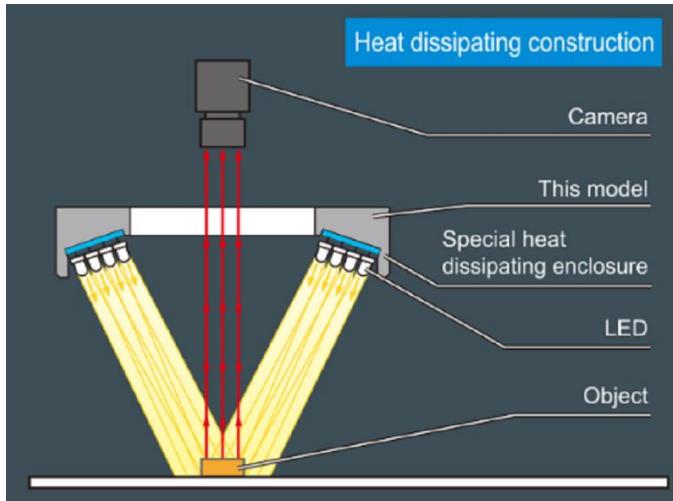

Osvětlení – jaká barva byla použita?

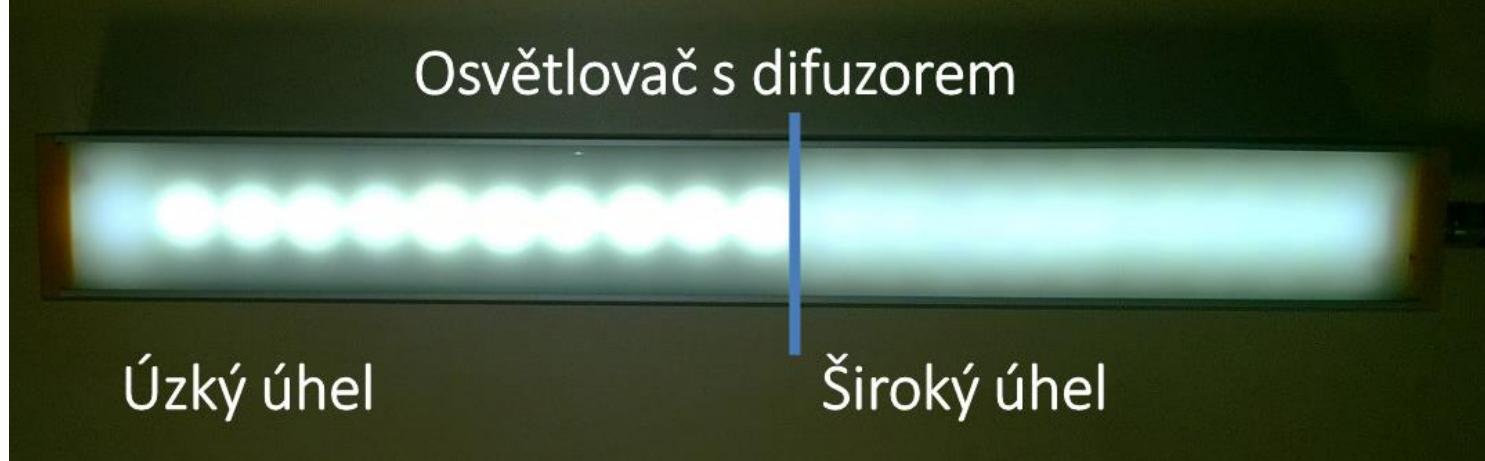

Osvětlení – směrové nebo difúzní

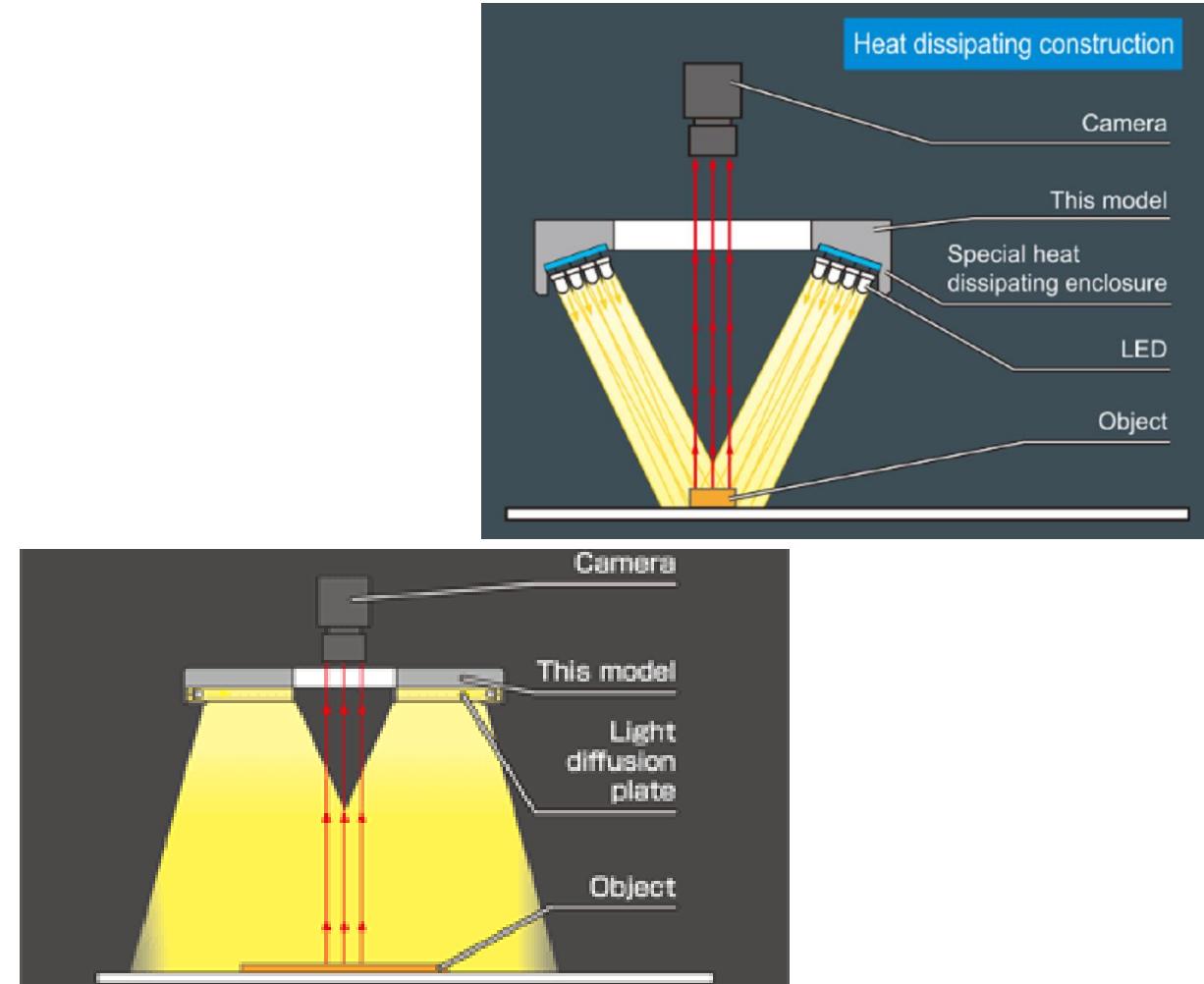
- Směrové
 - Intenzivní přímé nasvícení
 - Materiál s matným povrchem
 - Zvýraznění prostorového uspořádání
- Difúzní
 - Homogenní nepřímé nasvícení
 - Materiál s lesklým i matným povrchem
 - Skrytí prostorových prvků

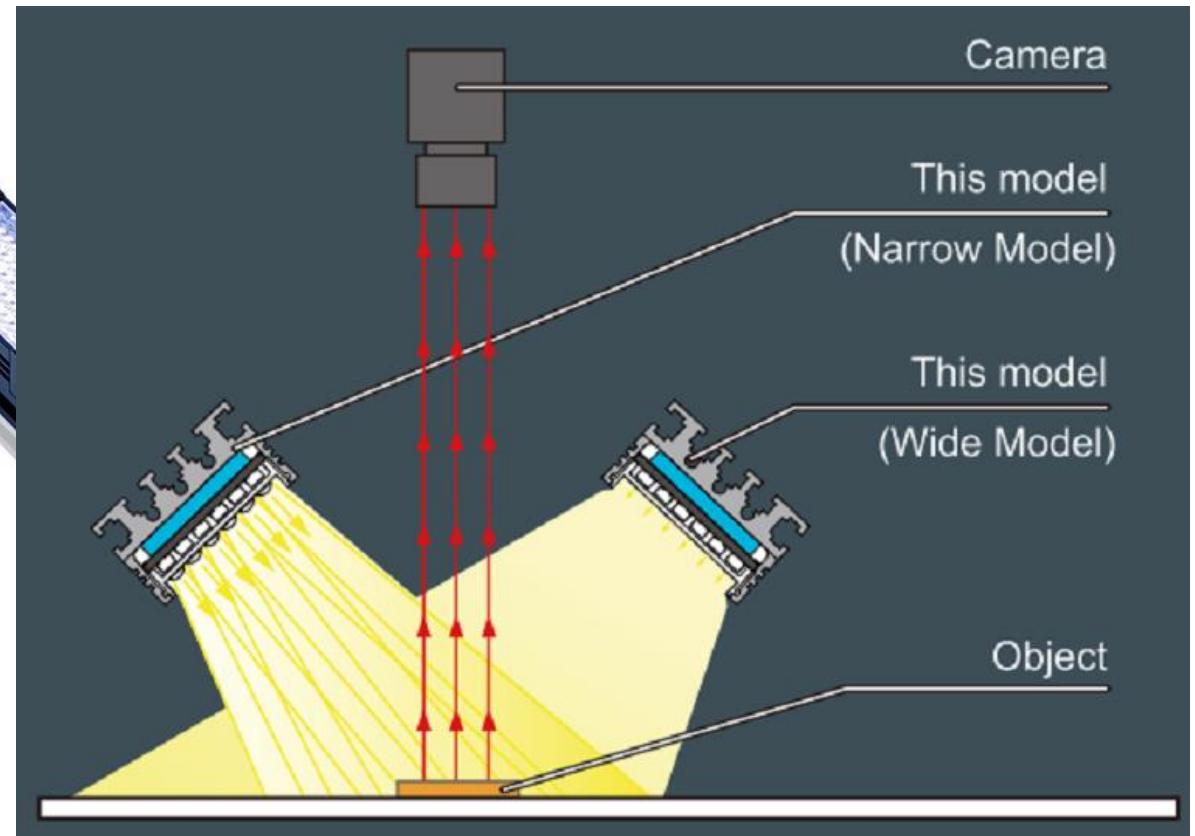
Osvětlení – vyzařovací úhel

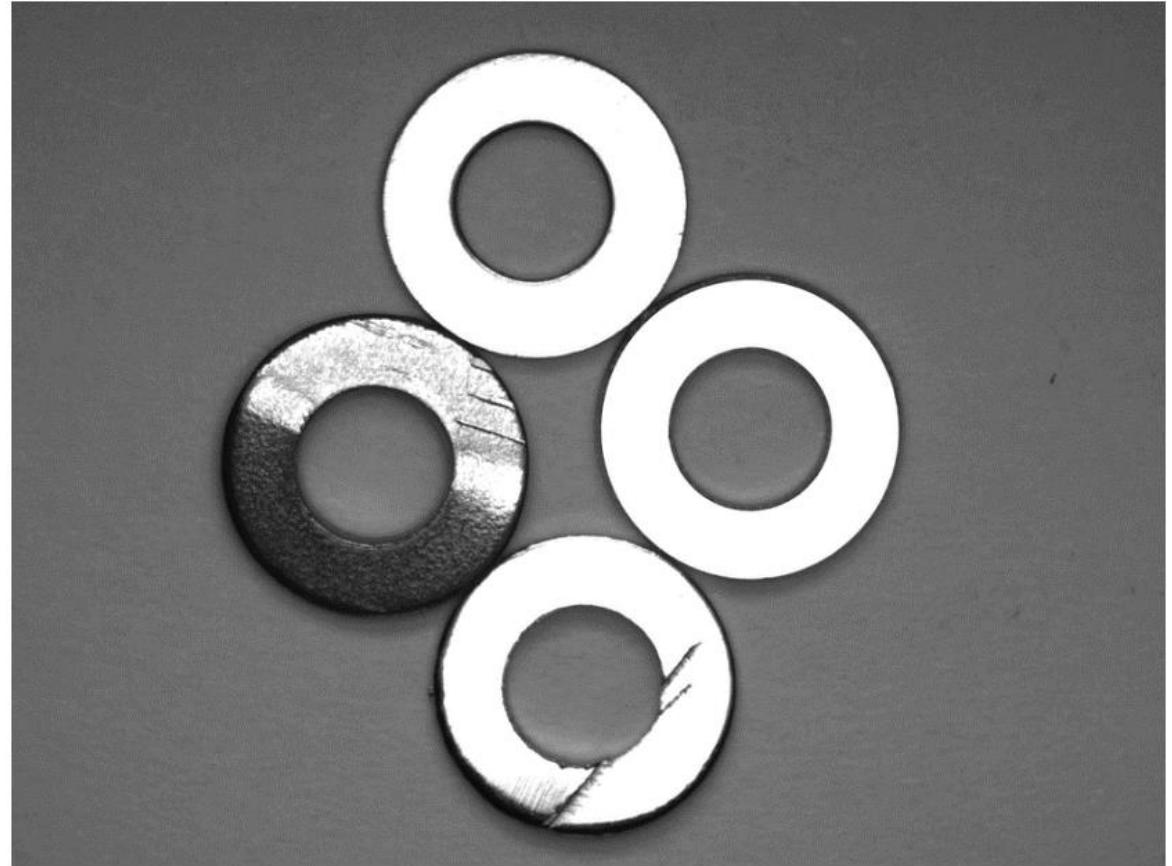
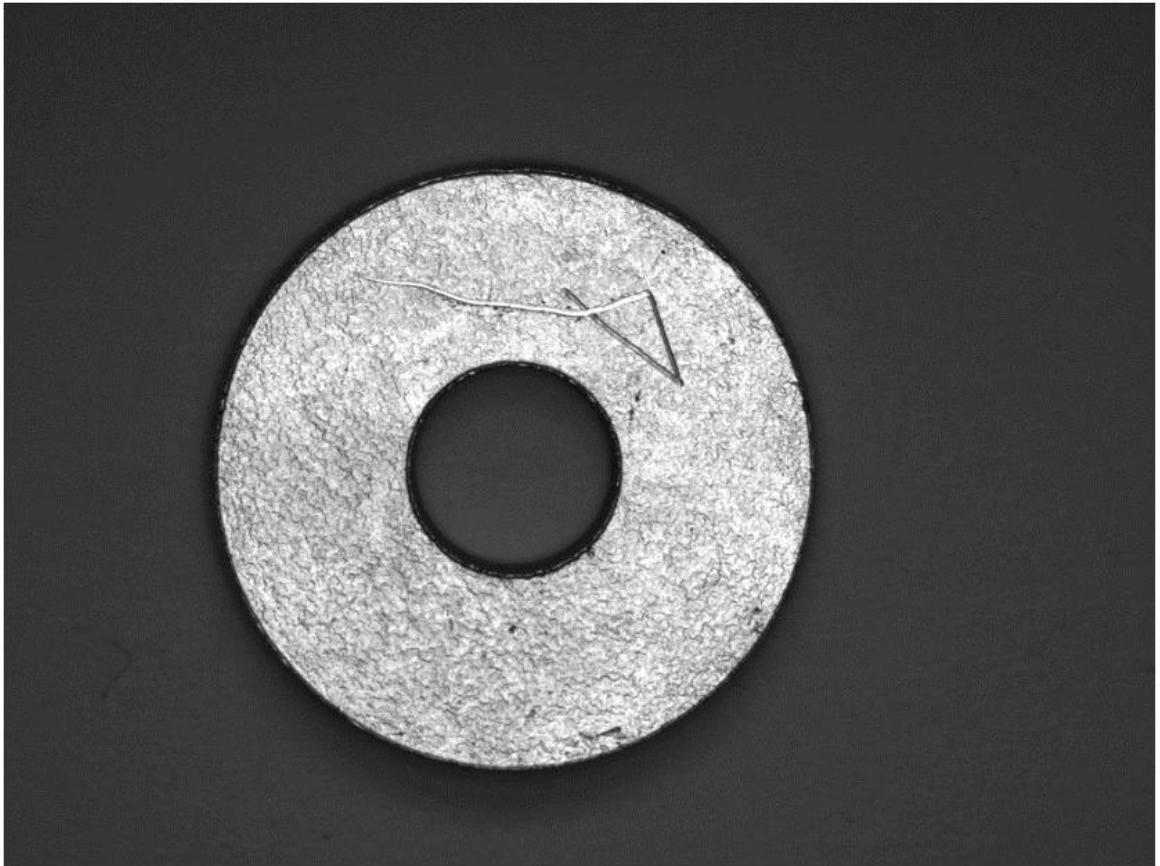
Osvětlení – přímé (ring)

Osvětlení – přímé (bar, flat)

Osvětlení – defekty povrchů

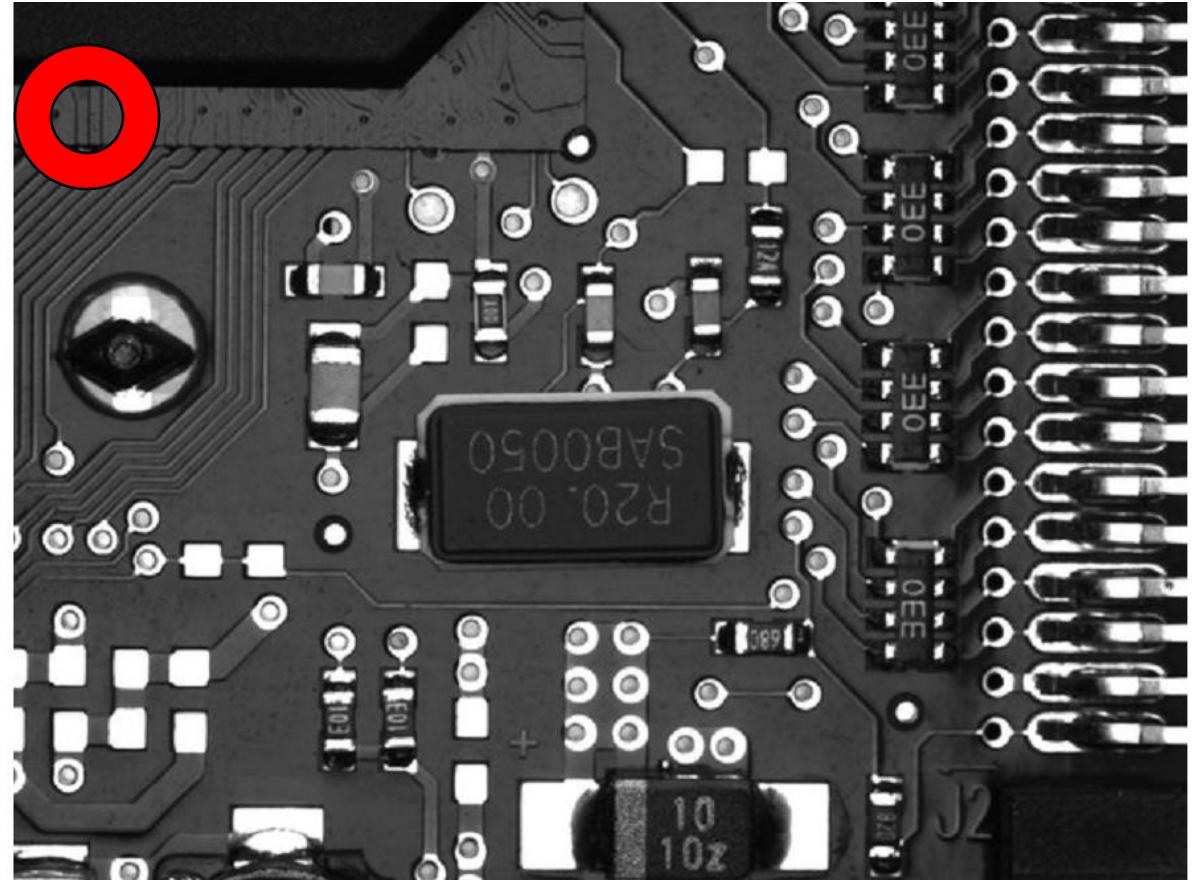
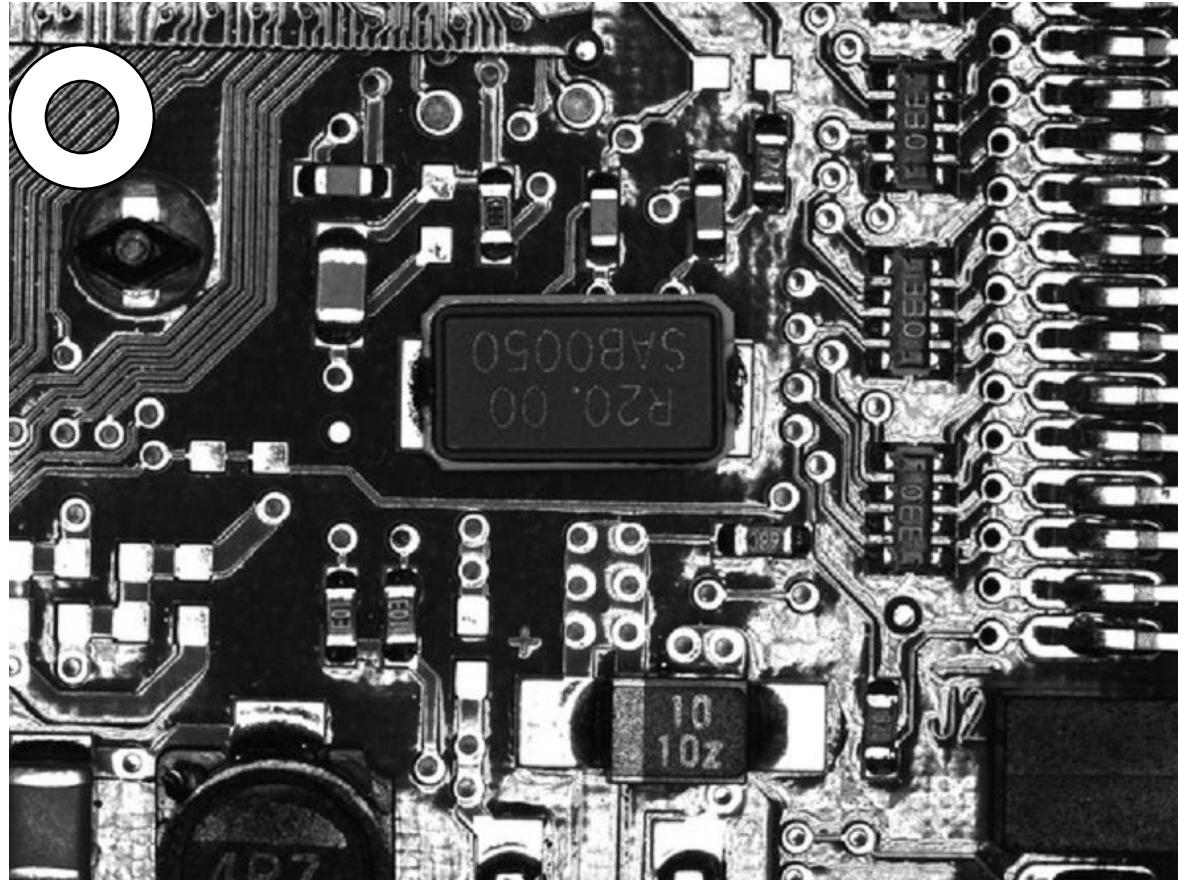
Osvětlení – inspekce potisků

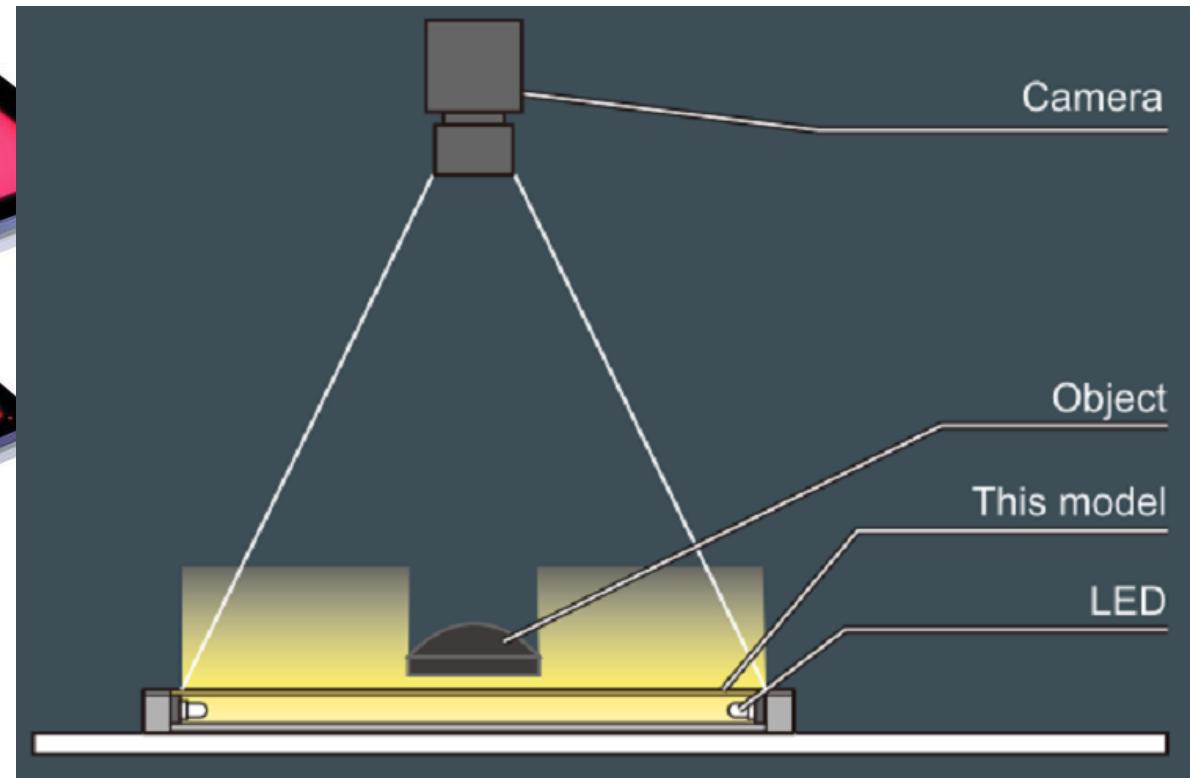
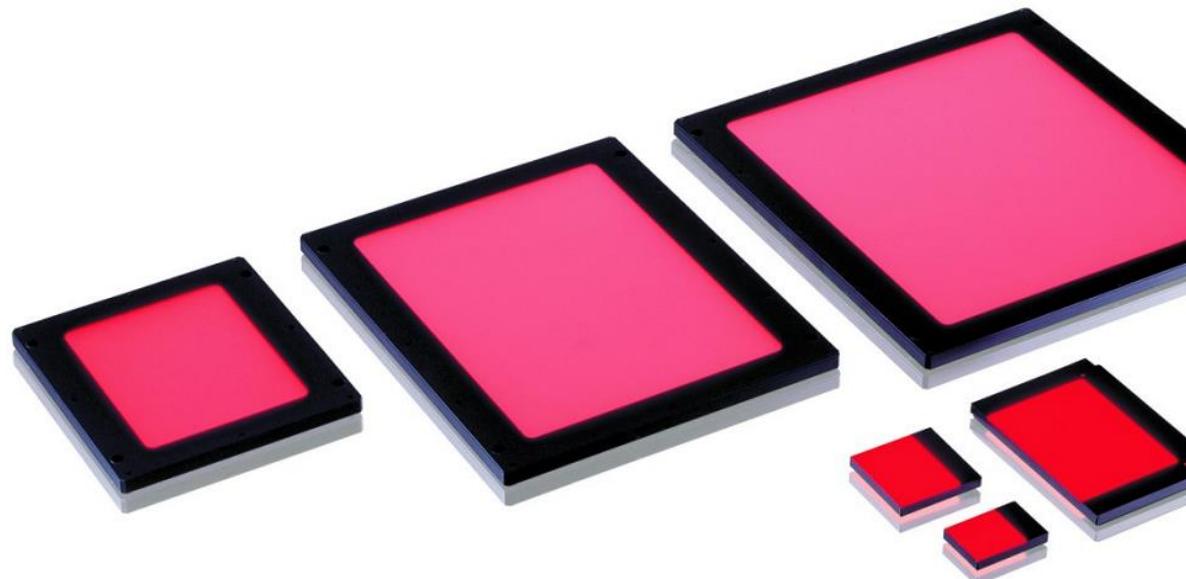
Osvětlení – inspekce pinů

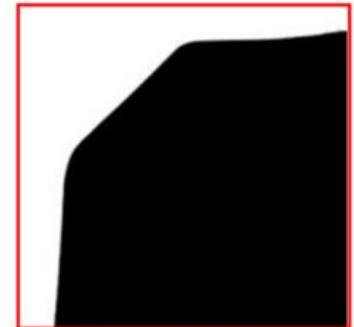
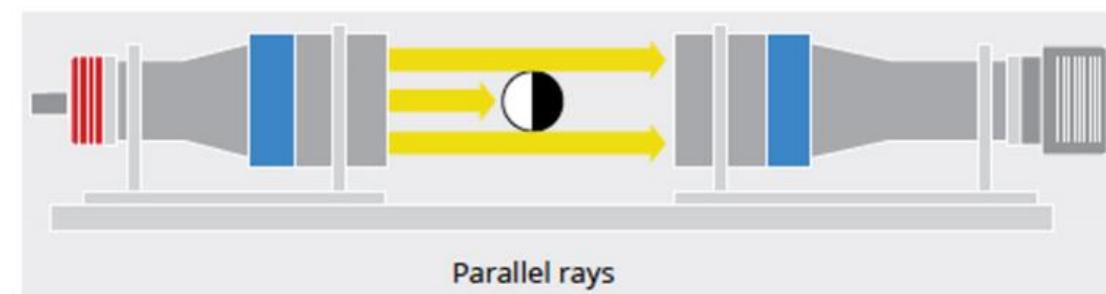
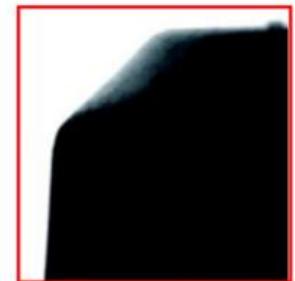
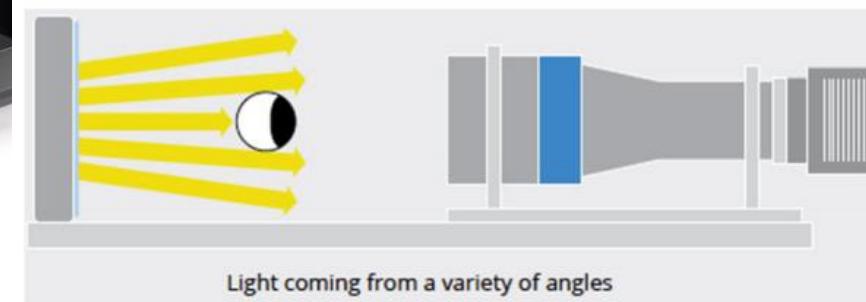
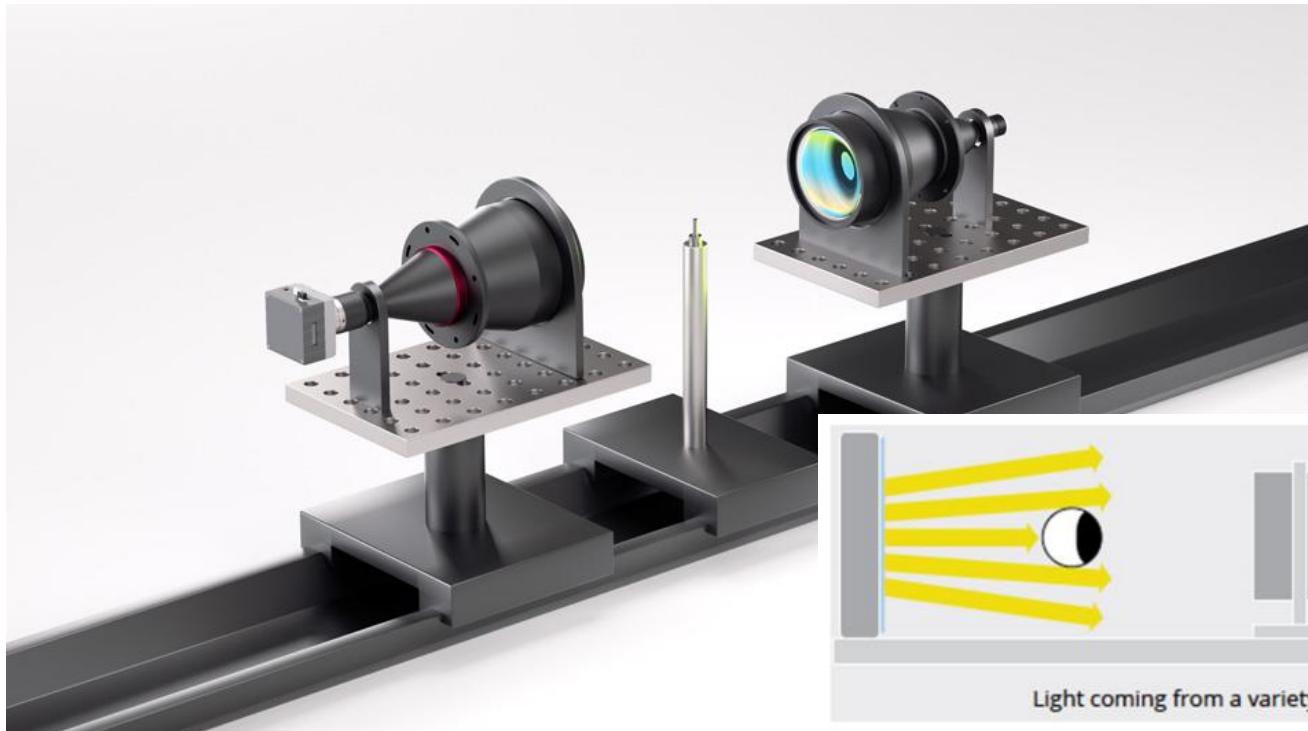
Osvětlení – inspekce plošných spojů

Osvětlení – zadní (back)

Osvětlení – zadní (telecentrické)

Osvětlení - odělení od pozadí

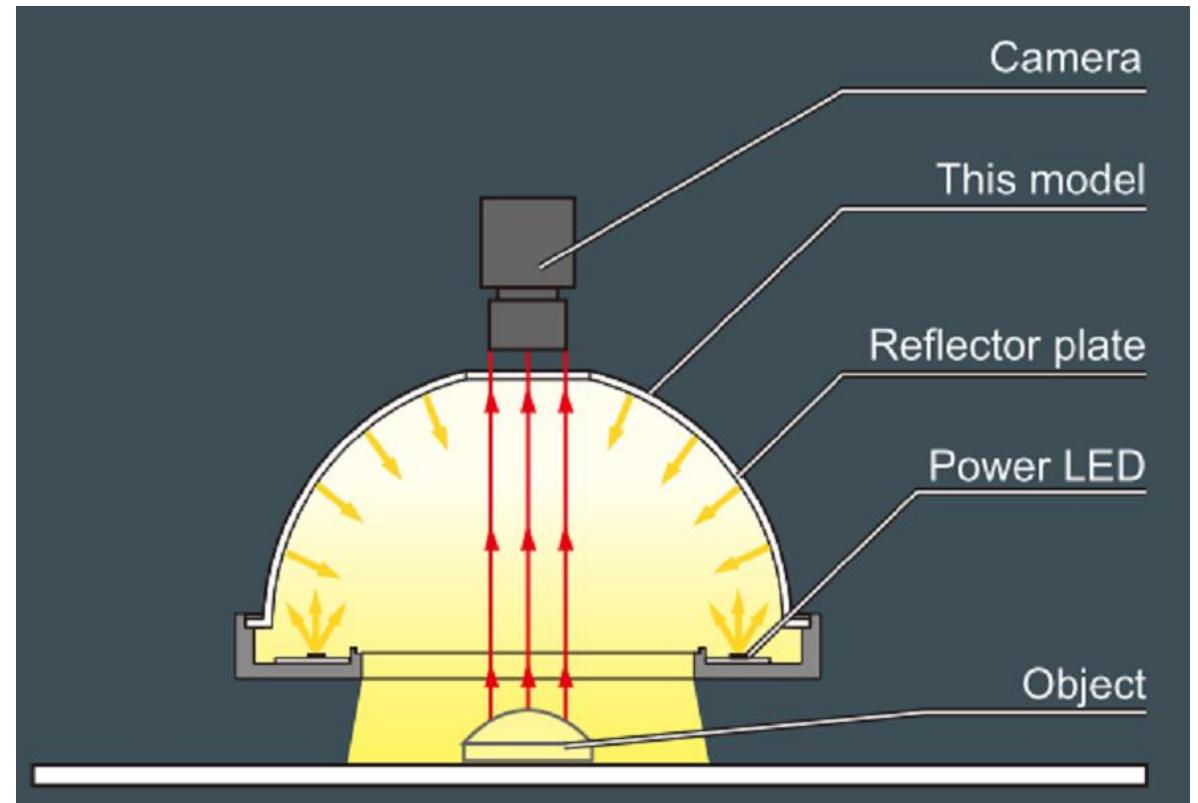

Zadní telecentrické

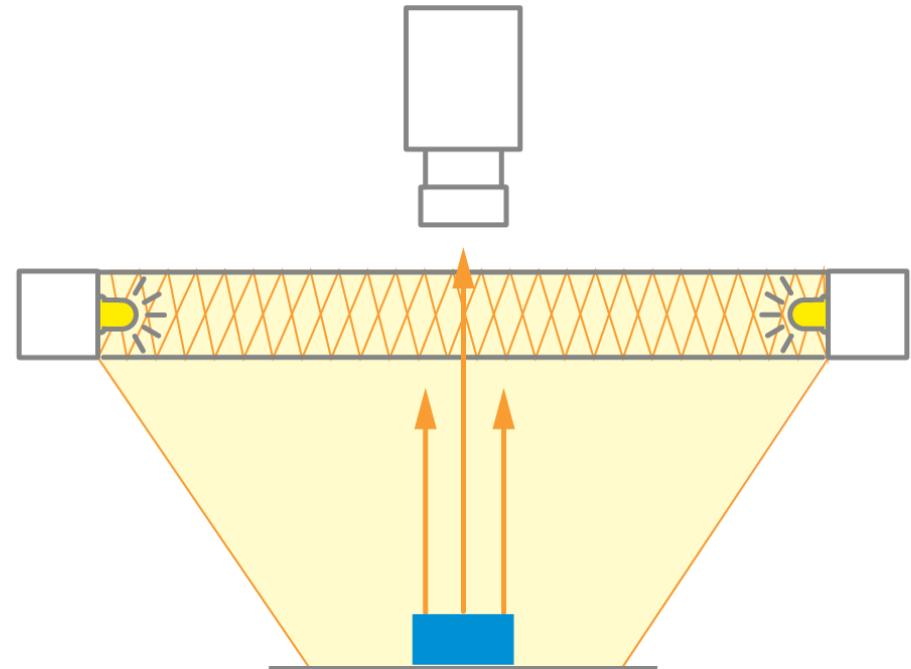
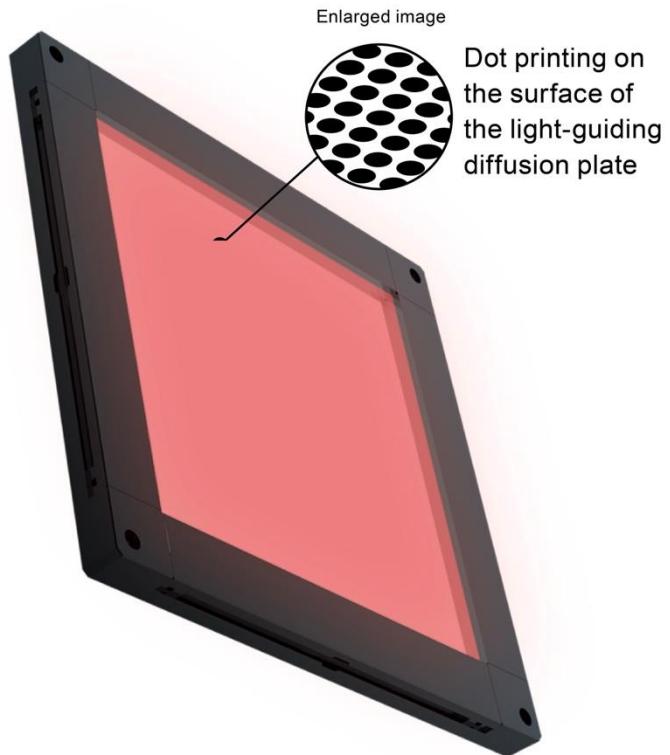

Zadní ne-telecentrické

Osvětlení – kopulové (dome)

Osvětlení – flat dome

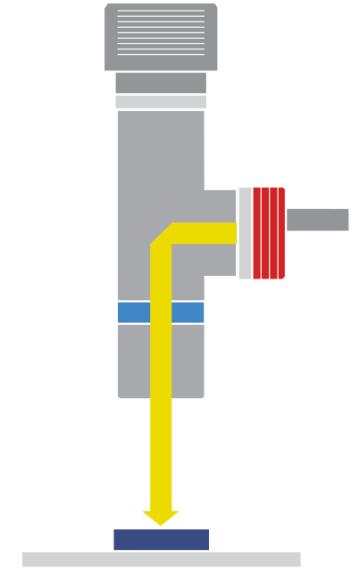
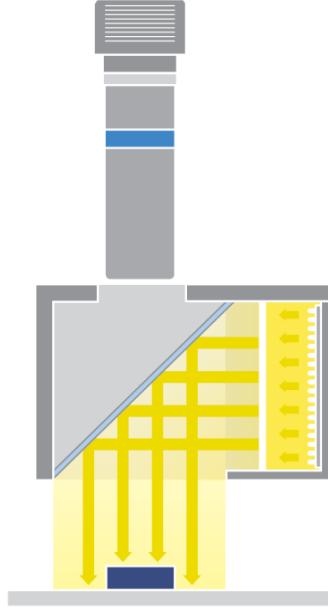
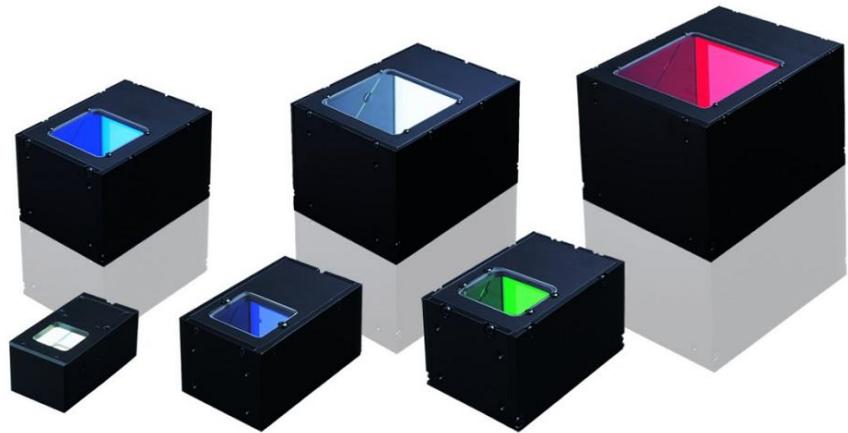
Osvětlení – lesklé povrchy (zaoblené)

Osvětlení – lesklé povrchy (obaly)

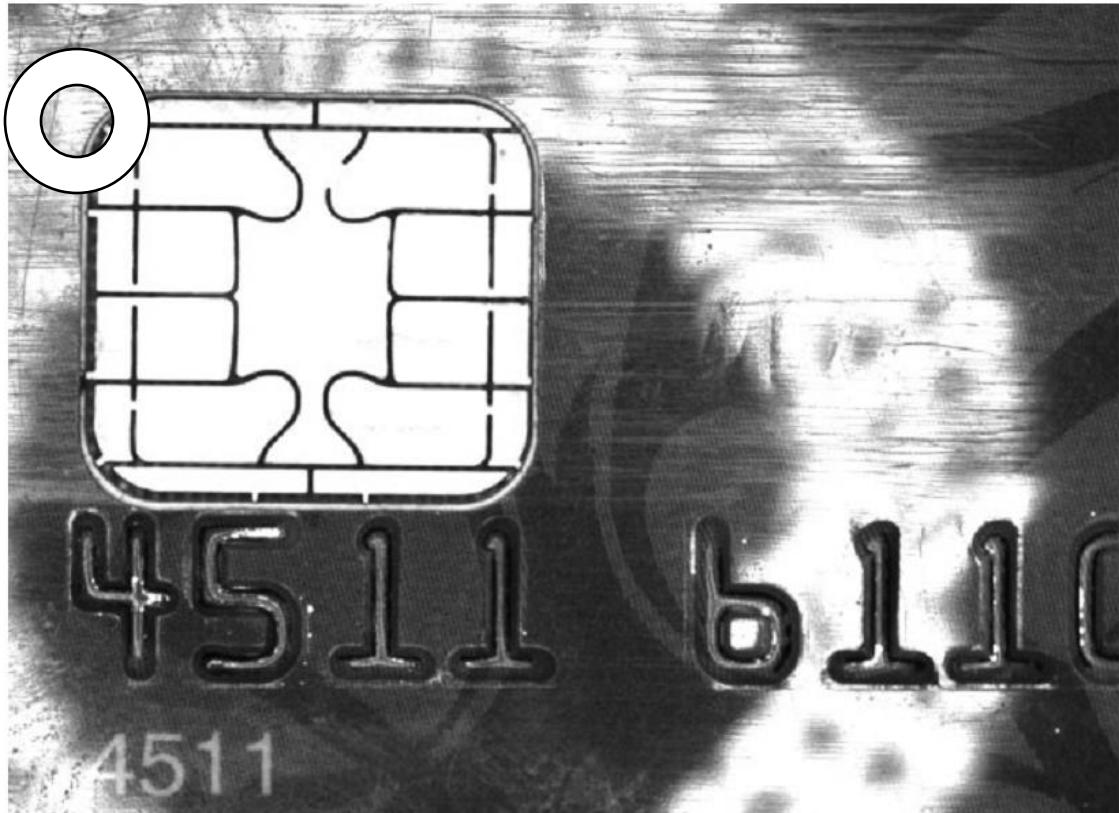

Osvětlení – koaxiální (doal)

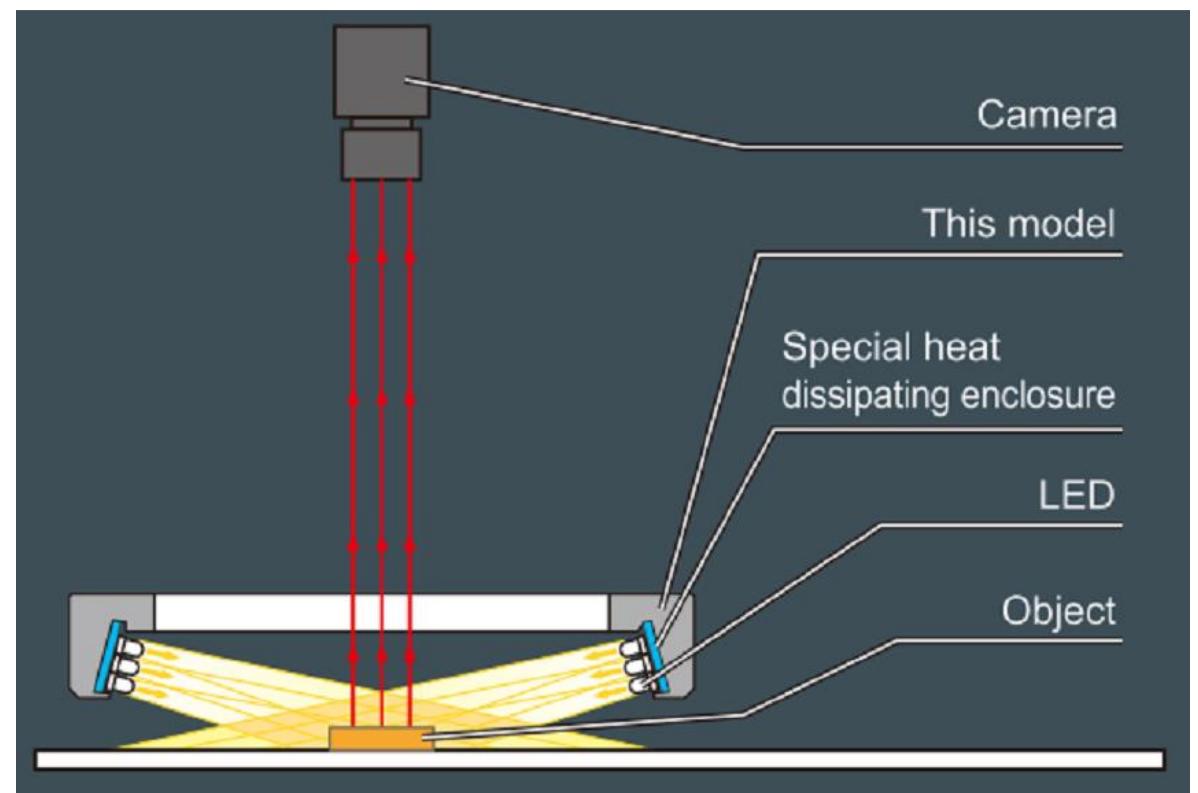

DOAL = Diffused On Axis Light

Osvětlení – reliéfy a hladké povrchy

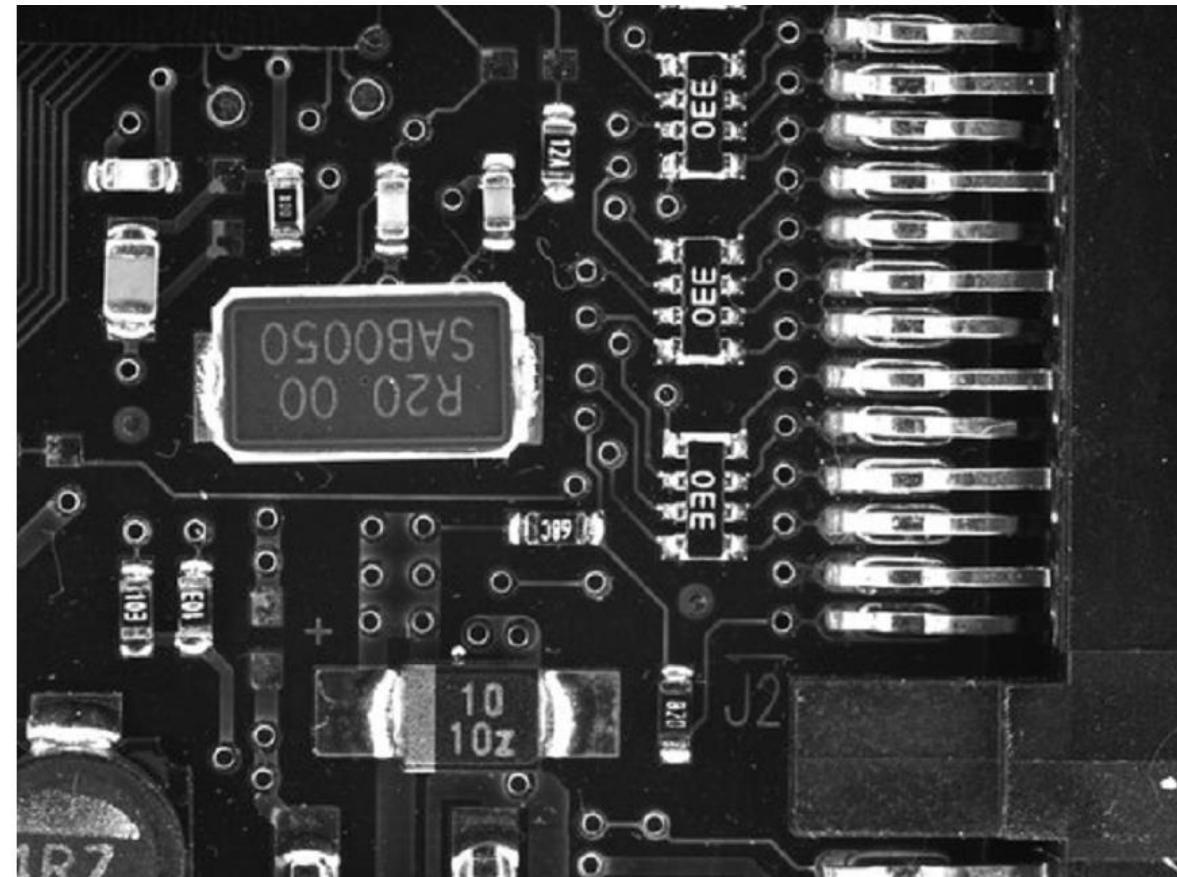
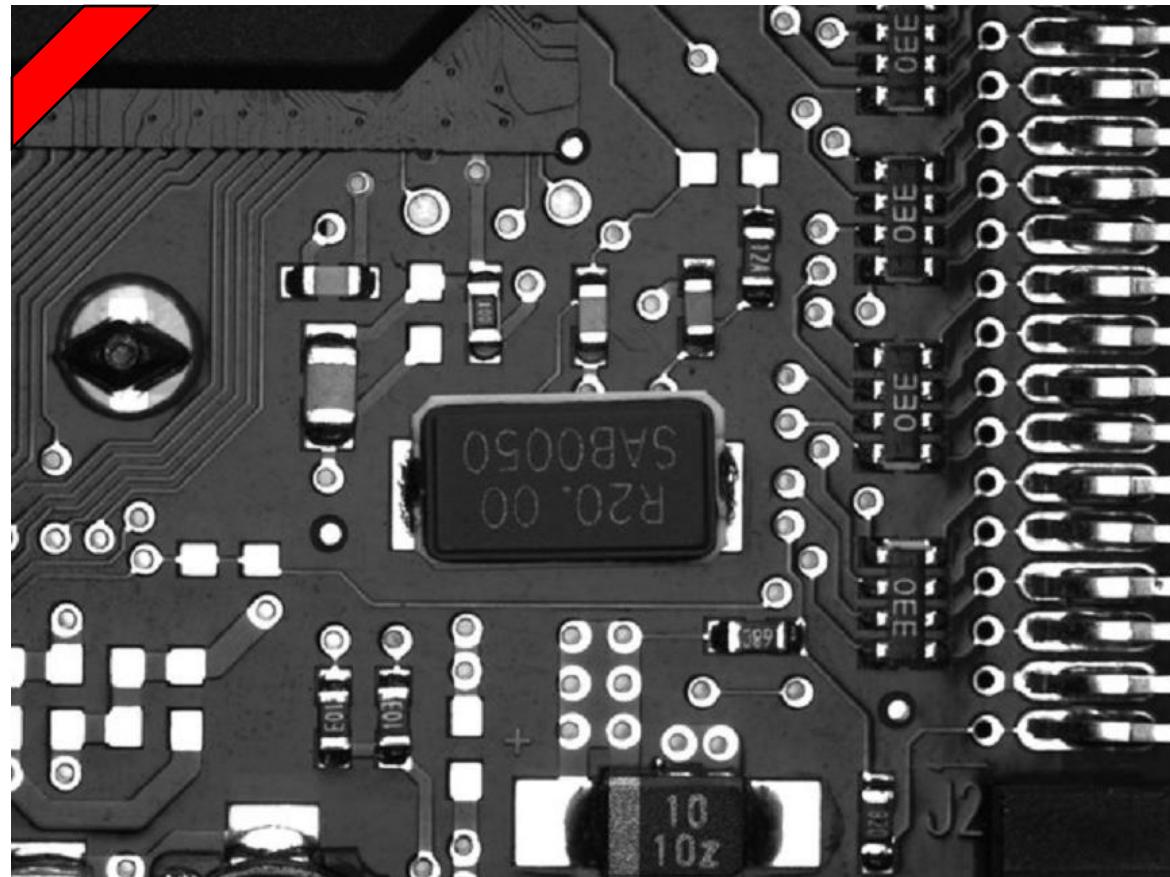
Osvětlení – temné pole (dark field)

Osvětlení – zvýraznění reliéfu

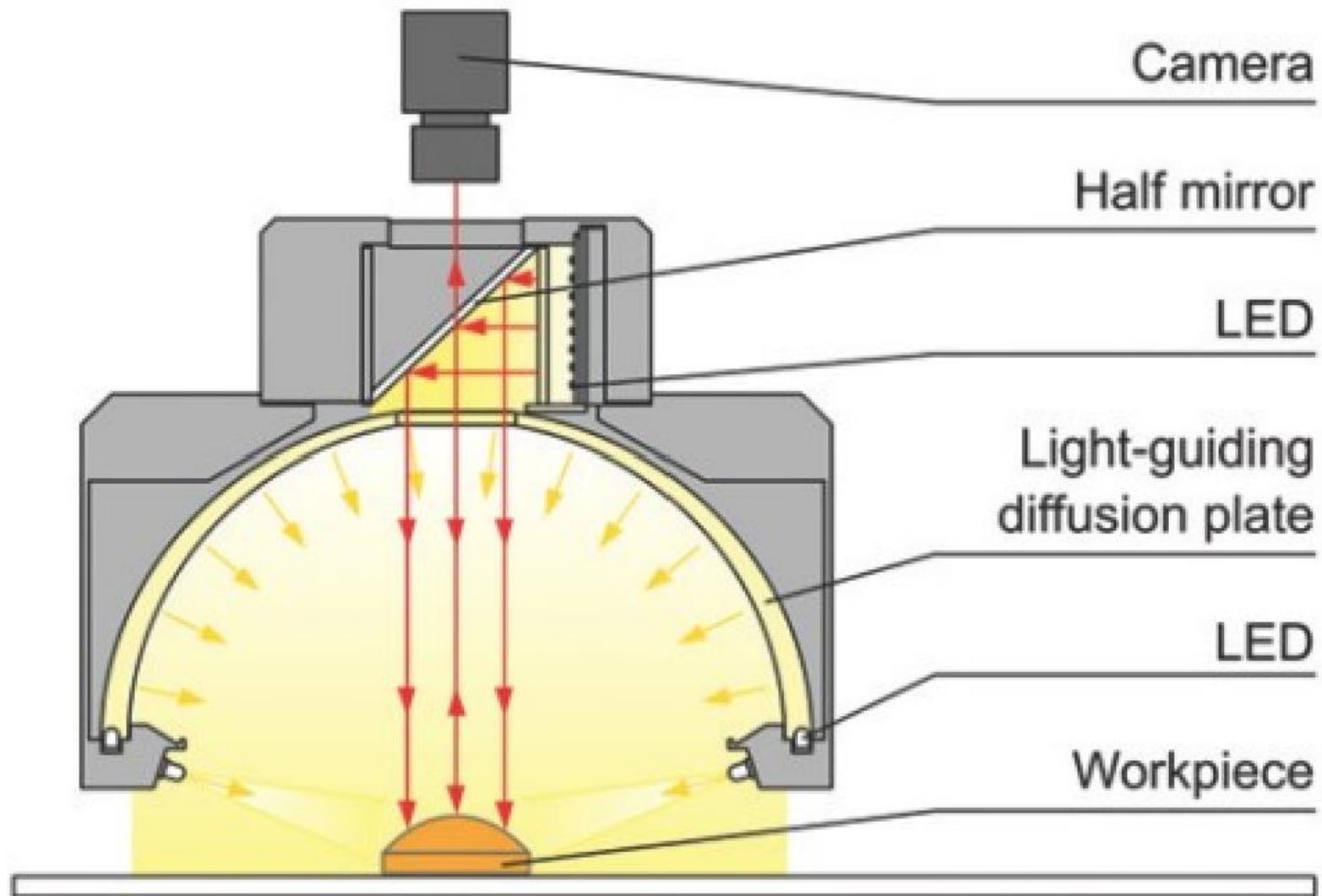
Osvětlení – plošné spoje

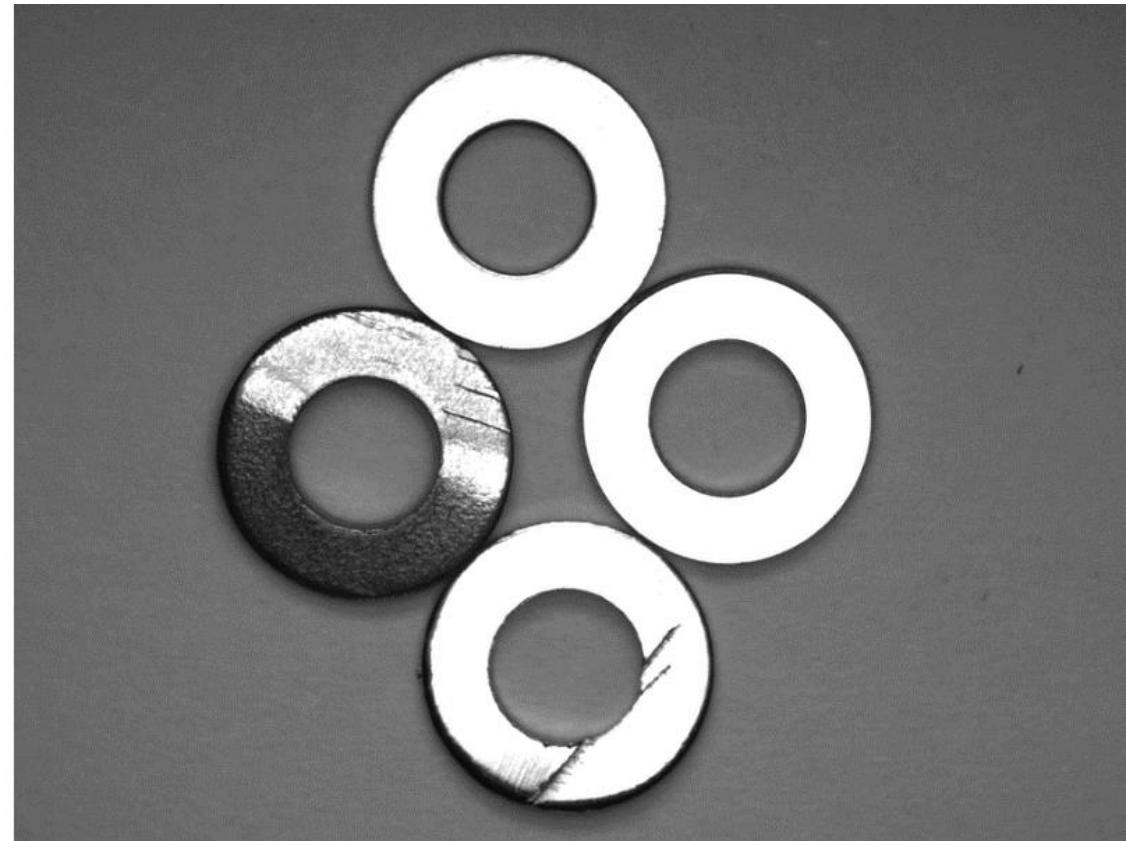
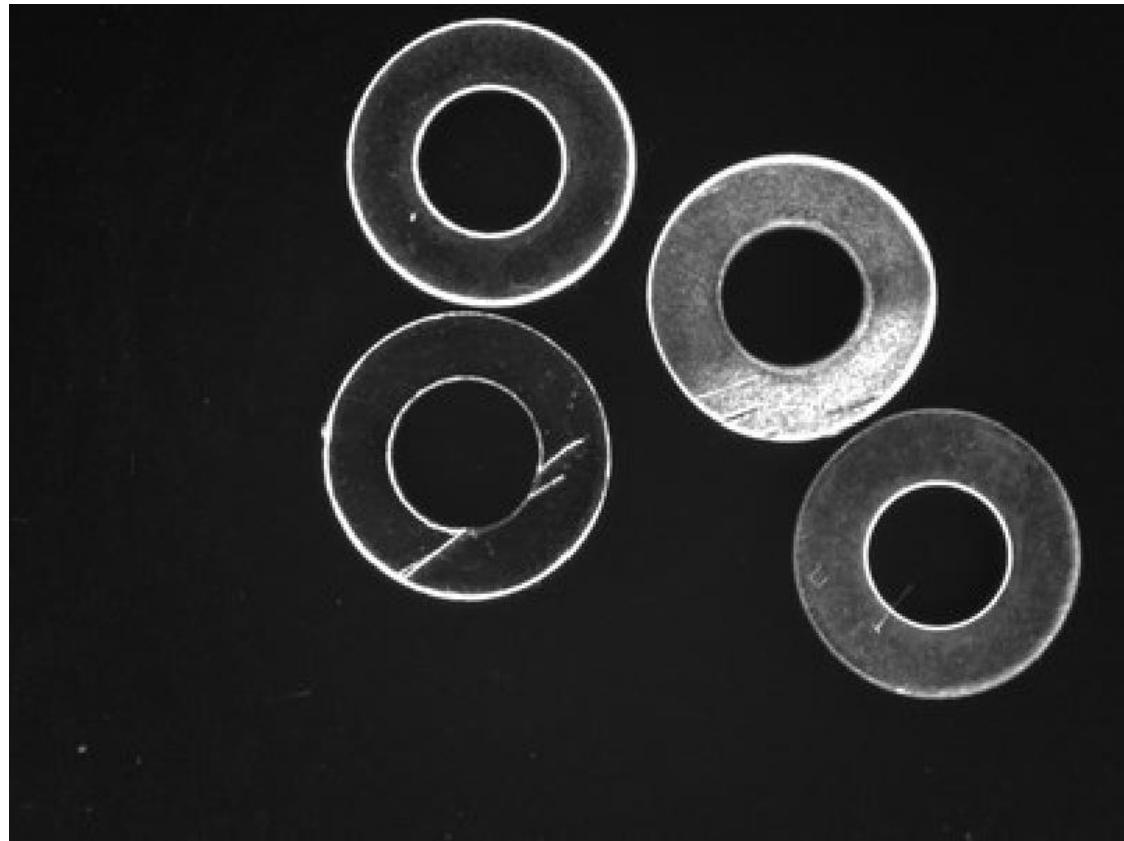
Osvětlení – reliéfy v transparentních materiálech

Osvětlení – kombinace

Osvětlení – detekce vad

Případová studie: Měření dílů

- **Modelové zadání**

- Plastový výlisek, rozměry 55 x 35 mm
- Měření rozměrů s přesností 0,05 mm
- Umístění kamery ve vzdálenosti 100 - 400 mm

- Objekt se pod kamerou může zastavit

Pozn. Dále závisí na barvě objektu, barvě pozadí, rychlosti pohybu dílu a mnoho dalších.

Výběr kamery – parametry výběru

- Závisí na úloze, která diktuje
 - Snímané spektrum - UV, IR, Mono, Multispektrální (barevné), Hyperspektrální
 - Typ senzoru (Maticový/Řádkový)
 - FPS/frekvence snímání řádku
 - Typ závěrky u maticových kamer
 - Rozlišení snímače
 - Komunikační rozhraní
 - Závisí na datovém toku
 - Kolik potřebujeme světla (velikost senzoru a pixelů)
 - Vysoká snímkovací frekvence -> málo světla -> větší pixely -> vyšší senzitivita
 - Rozpočet (cena kamery)
 - Mnoho dalších...
- Jak porovnat kamery* -> EMVA 1288 data uváděné výrobcem

*Pozn. Není dostačující porovnávat pouze snímač!

Výběr kamery – odhad rozlišení snímače

$$\text{rozlišení [px]} = \frac{1,1 \cdot \text{FOV [mm]}}{\frac{\text{přesnost [mm]}}{\text{Nyquistův faktor [px]}}}$$

- FOV
 - Velikost delší strany v **milimetrech**
 - Přesnost
 - Přesnost měření / velikost nejmenší zájmové oblasti (škrábanec apod.)
 - Nyquistův faktor
 - Vyplývá z Nyquistova-Shanonova teorému o vzorkování signálu
 - Typické hodnoty jsou 2,3,4 a víc
 - Uvádí kolik pixelů má zabírat **nejmenší zájmová oblast**

Výběr kamery – odhad rozlišení snímače

$$\text{rozlišení [px]} = \frac{1,1 \cdot 55 \text{ mm}}{0,05 \text{ mm}} = 2420 \text{ px}$$

- FOV = 55 mm
- Přesah 10%
- Přesnost = 0,05 mm
- Nyquistův faktor = 2 px

Snímač musí mít alespoň 2420 px

Výběr kamery – konkrétní typy

Lucid Triton

[TRI051S-MC](#)

- Sony IMX547 CMOS
- Globalní
- 8.8 mm (Type 1/1.8")
- 2448 x 2048 px, 5.0 MP
- 2.74 µm (H) x 2.74 µm (V)
- 22 FPS (24 FPS) @ 5 MP
- C-Mount
- GigE
- 530 €

Lucid Triton

[TRI050S-MC](#)

- Sony IMX264 CMOS
- Globalní
- 11.1 mm (Type 2/3")
- 2448 x 2048 px, 5.0 MP
- 3.45 µm (H) x 3.45 µm (V)
- 22 FPS (24 FPS) @ 5 MP
- C-Mount
- GigE
- 535 €

Lucid Triton

[TRI064S-MC](#)

- Sony IMX178 CMOS
- Rolling
- 8.92 mm (Type 1/1.8")
- 3072 x 2048 px, 6.3 MP
- 2.40 µm (H) x 2.40 µm (V)
- 17.7 FPS (19.5 FPS) @ 6.3 MP
- C-Mount
- GigE
- 390 €

Výběr kamery – EMVA 1288

Lucid Triton
[TRI051S-MC](#)

MONO EMVA 1288 RESULTS	
Dynamic Range	69.9 dB
SNR (Max)	39.8 dB
Saturation Capacity	9608 e-
Absolute Sensitivity Threshold (Measured at 527.5nm)	4.29 γ
Temporal Dark Noise	2.48 e-
Gain	0.41 DN / e-
Dark Current	0.94 e- / s
Dark Signal Non-Uniformity	0.37 e-
Photo Response Non-Uniformity	0.36 %
Linearity Error Max/Min	0.11/-0.23 %

Lucid Triton
[TRI050S-MC](#)

MONO EMVA 1288 RESULTS	
Dynamic Range	71.61 dB
SNR (Max)	40.23 dB
Saturation Capacity	10540 e-
Absolute Sensitivity Threshold (Measured at 527.5nm)	3.99 γ
Temporal Dark Noise	2.13 e-
Gain	0.37 DN / e-
Dark Current	3.15 e- / s
Dark Signal Non-Uniformity	0.63 e-
Photo Response Non-Uniformity	0.64 %
Linearity Error Max/Min	0.25 / -0.46 %

Lucid Triton
[TRI064S-MC](#)

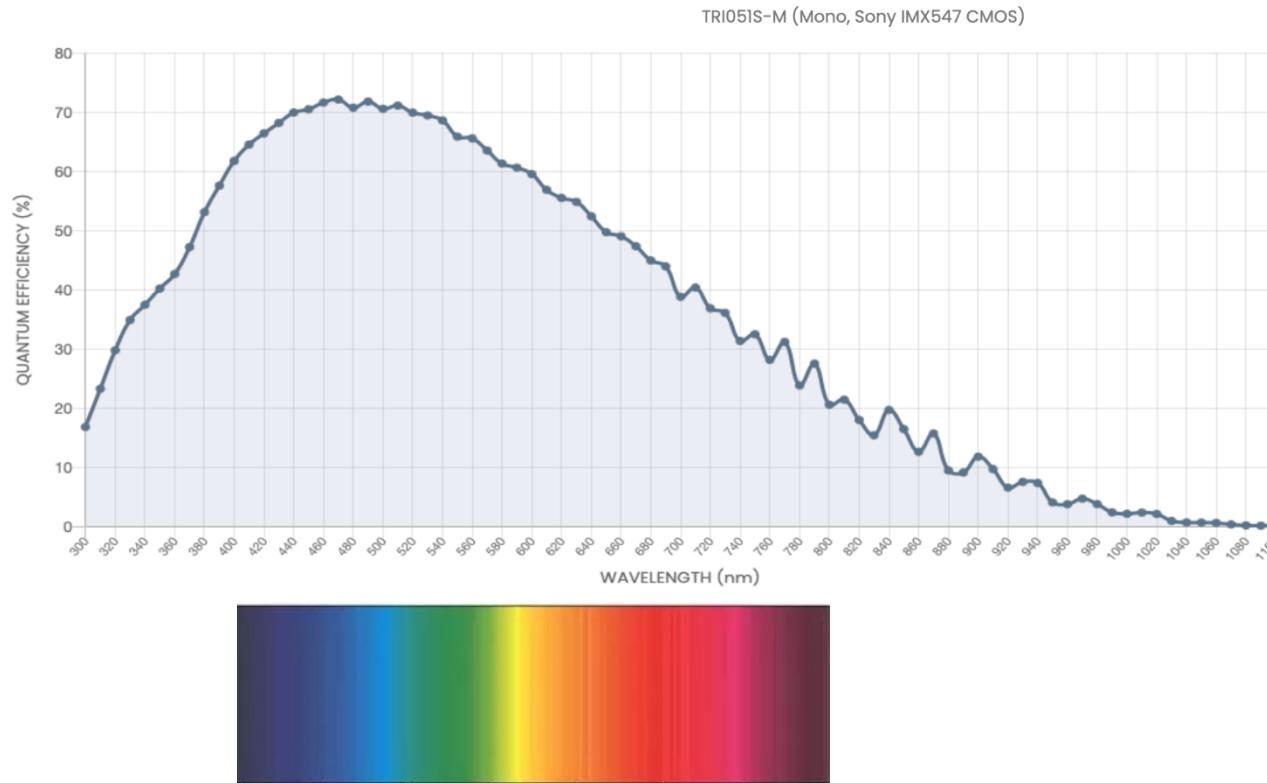
MONO EMVA 1288 RESULTS	
Dynamic Range	71.93 dB
SNR (Max)	41.61 dB
Saturation Capacity	14475 e-
Absolute Sensitivity Threshold (Measured at 527.5nm)	4.57 γ
Temporal Dark Noise	2.98 e-
Gain	0.27 DN / e-
Dark Current	0.35 e- / s
Dark Signal Non-Uniformity	0.19 e-
Photo Response Non-Uniformity	0.41 %
Linearity Error Max/Min	0.13 / -0.25 %

Výběr kamery – TRI051S-MC

Lucid Triton
TRI051S-MC

- Sony IMX547 CMOS
- Globalní
- 8.8 mm (Type 1/1.8")
- 2448 x 2048 px, 5.0 MP
- 2.74 µm (H) x 2.74 µm (V)
- 22 FPS (24 FPS) @ 5 MP
- C-Mount
- GigE
- 530 €

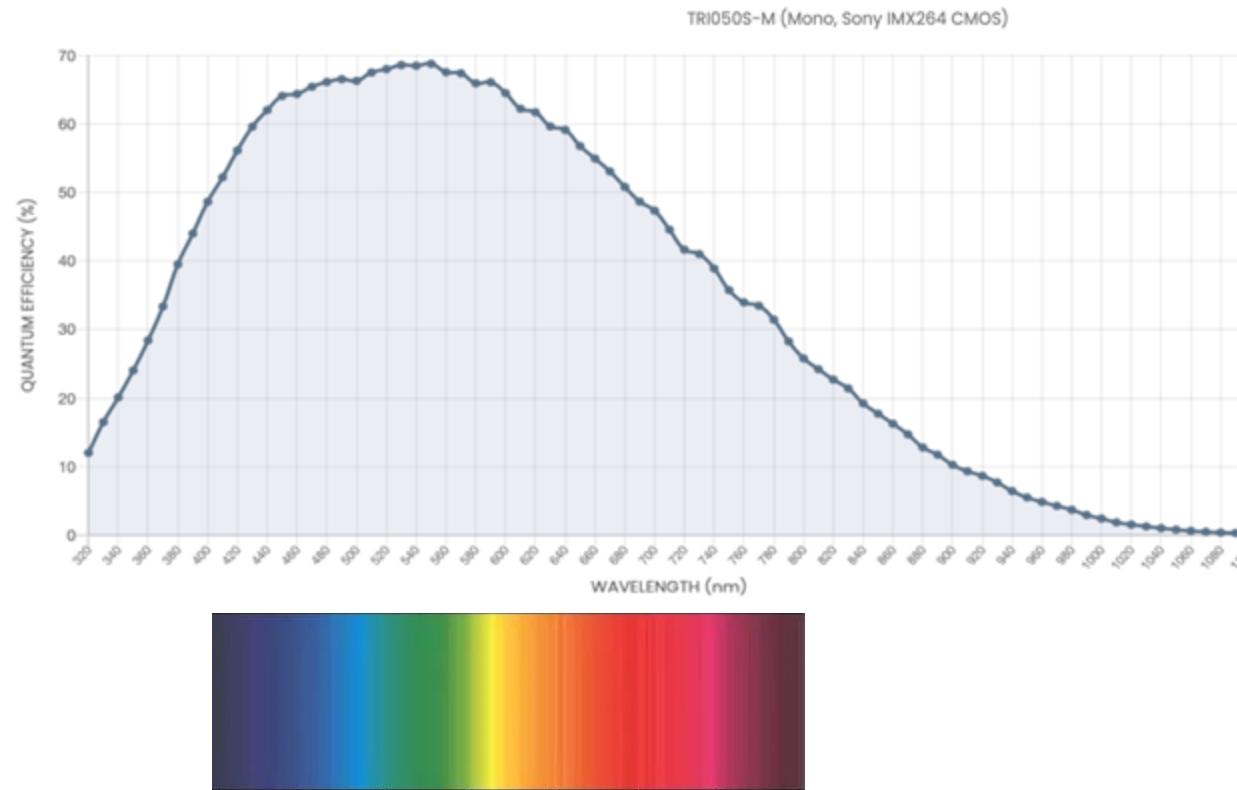
MONO EMVA 1288 RESULTS	
Dynamic Range	69.9 dB
SNR (Max)	39.8 dB
Saturation Capacity	9608 e-
Absolute Sensitivity Threshold (Measured at 527.5nm)	4.29 γ
Temporal Dark Noise	2.48 e-
Gain	0.41 DN / e-
Dark Current	0.94 e- / s
Dark Signal Non-Uniformity	0.37 e-
Photo Response Non-Uniformity	0.36 %
Linearity Error Max/Min	0.11/-0.23 %

Výběr kamery – TRI050S-MC

Lucid Triton
TRI050S-MC

- Sony IMX264 CMOS
- Globalní
- 11.1 mm (Type 2/3")
- 2448 x 2048 px, 5.0 MP
- 3.45 µm (H) x 3.45 µm (V)
- 22 FPS (24 FPS) @ 5 MP
- C-Mount
- GigE
- 535 €

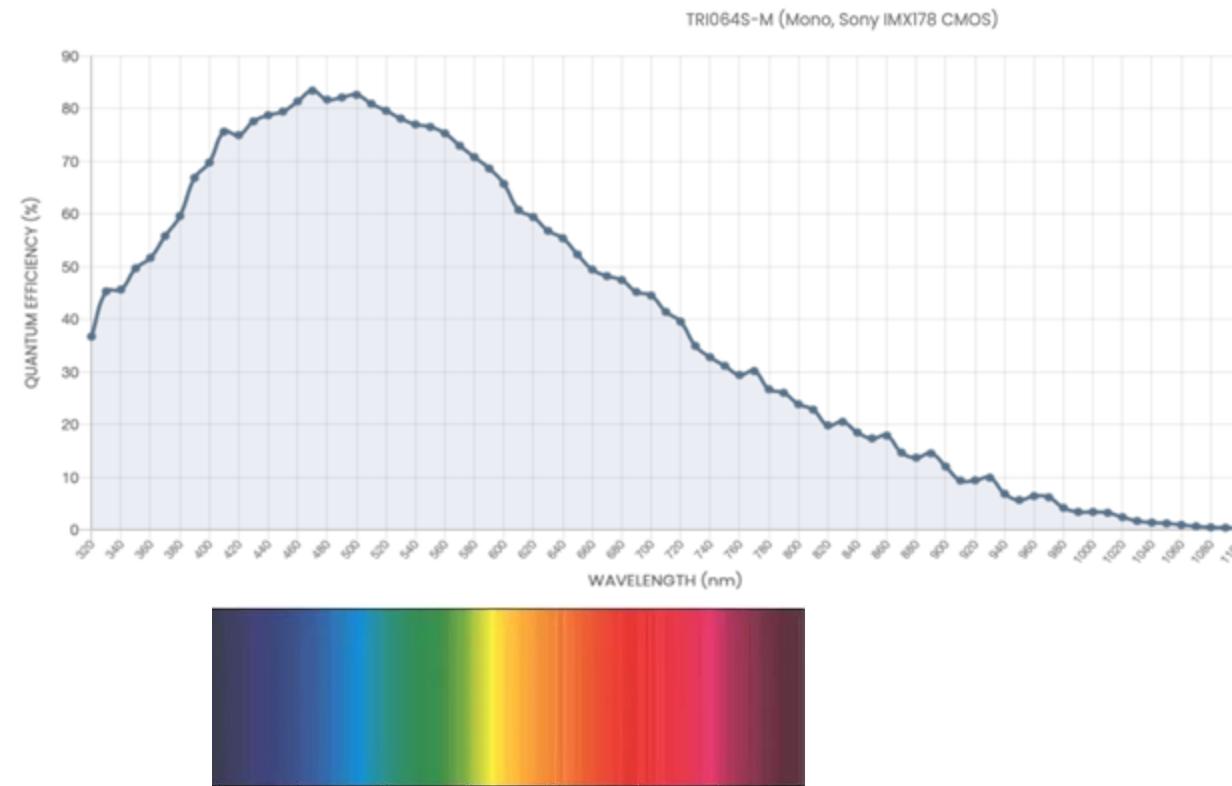
MONO EMVA 1288 RESULTS	
Dynamic Range	71.61 dB
SNR (Max)	40.23 dB
Saturation Capacity	10540 e-
Absolute Sensitivity Threshold (Measured at 527.5nm)	3.99 γ
Temporal Dark Noise	2.13 e-
Gain	0.37 DN / e-
Dark Current	3.15 e- / s
Dark Signal Non-Uniformity	0.63 e-
Photo Response Non-Uniformity	0.64 %
Linearity Error Max/Min	0.25 / -0.46 %

Výběr kamery – TRI064S-MC

Lucid Triton
TRI064S-MC

- Sony IMX178 CMOS
- Rolling
- 8.92 mm (Type 1/1.8")
- 3072 x 2048 px, 6.3 MP
- 2.40 µm (H) x 2.40 µm (V)
- 17.7 FPS (19.5 FPS) @ 6.3 MP
- C-Mount
- GigE
- 390 €

Výběr kamery – verdikt

Lucid Triton

[TRI051S-MC](#)

- Sony IMX547 CMOS
- Globalní
- 8.8 mm (Type 1/1.8")
- 2448 x 2048 px, 5.0 MP
- 2.74 µm (H) x 2.74 µm (V)
- 22 FPS (24 FPS) @ 5 MP
- C-Mount
- GigE
- 530 €

Lucid Triton

[TRI050S-MC](#)

- Sony IMX264 CMOS
- Globalní
- 11.1 mm (Type 2/3")
- 2448 x 2048 px, 5.0 MP
- 3.45 µm (H) x 3.45 µm (V)
- 22 FPS (24 FPS) @ 5 MP
- C-Mount
- GigE
- 535 €

Lucid Triton

[TRI064S-MC](#)

- Sony IMX178 CMOS
- Rolling
- 8.92 mm (Type 1/1.8")
- 3072 x 2048 px, 6.3 MP
- 2.40 µm (H) x 2.40 µm (V)
- 17.7 FPS (19.5 FPS) @ 6.3 MP
- C-Mount
- GigE
- 390 €

Výběr kamery – zdůvodnění

Lucid Triton
[TRI064S-MC](#)

- Sony IMX178 CMOS
- Rolling
- 8.92 mm (Type 1/1.8")
- 3072 x 2048 px, 6.3 MP
- 2.40 µm (H) x 2.40 µm (V)
- 17.7 FPS (19.5 FPS) @ 6.3 MP
- C-Mount
- GigE
- 390 €

- Na úlohu **není** potřeba globální závěrka
- Menší pixely, ale!
 - vyšší SNR, dynamický rozsah, saturační kapacita
- Vysoká QE pro modrou (pro 470nm - 83,38%)
- Menší cena

Pozn. Pokud by byla nutná globální závěrka, je lepší volba [TRI050S-MC](#)

Výběr kamery – teoretická přesnost

- Velikost objektu na pixel

- $velikost\ objektu\ na\ pixel = \frac{1,1 \cdot 55\ mm}{3072\ px} = \frac{60,5\ mm}{3072\ px} = 0,0197\ mm \cdot px^{-1}$

- Přesnost

- Nyquistův faktor [px] · velikost objektu na pixel [mm · px⁻¹]
- $2\ px \cdot 0,0197\ mm \cdot px^{-1} = 0,0393\ mm$
- Jedná se o teoreticky dosažitelné hodnoty, dále ovlivněny
- Výběrem optiky – aberace, difrakce, distorze, ...

Případová studie: Zadání měření dílů

- **Modelové zadání**

- Plastový výlisek, rozměry 55 x 35 mm
- Měření rozměrů s přesností 0,05 mm
- Umístění kamery ve vzdálenosti 100 - 400 mm

- Objekt se pod kamerou může zastavit

Pozn. Dále závisí na barvě objektu, barvě pozadí, rychlosti pohybu dílu a mnoho dalších.

Výběr optiky – parametry výběru

- Typ objektivu
 - Entocentrický
 - Telecentrický
 - Mnoho dalších...
- Ohnisková vzdálenost
- Pracovní vzdálenost
- Clonové číslé
 - Potřebná hloubka ostrosti
 - Množství světla
- Závit
- Velikost snímače/velikost pixelů
- Snímané spektrum
- Typ snímače
 - Maticový/Řádkový

Výběr optiky – volba pracovní vzdálenosti

- Chceme: Maximalizovat obrazovou kvalitu při minimalizaci ceny objektivu
- Vždy je potřeba respektovat minimální pracovní vzdálenost objektivu!
- Často diktuje samotná úloha
- Nepsané pravidlo [Edmund Optics](#) pro pracovní vzdálenost
 - Poměr pracovní vzdáleností a velikostí objektu jsou v poměru $4:1$ ($2:1$)
 - Mějme ohniskovou vzdálenost f
 - Objektiv s výrazně menší ohniskovou vzdáleností bude dražší
 - Jsme moc blízko => Je složitější vyrobit objektiv bez vad optiky
 - Objektiv s výrazně větší ohniskovou vzdáleností bude dražší
 - Jsme moc daleko => Máme méně světla apod.

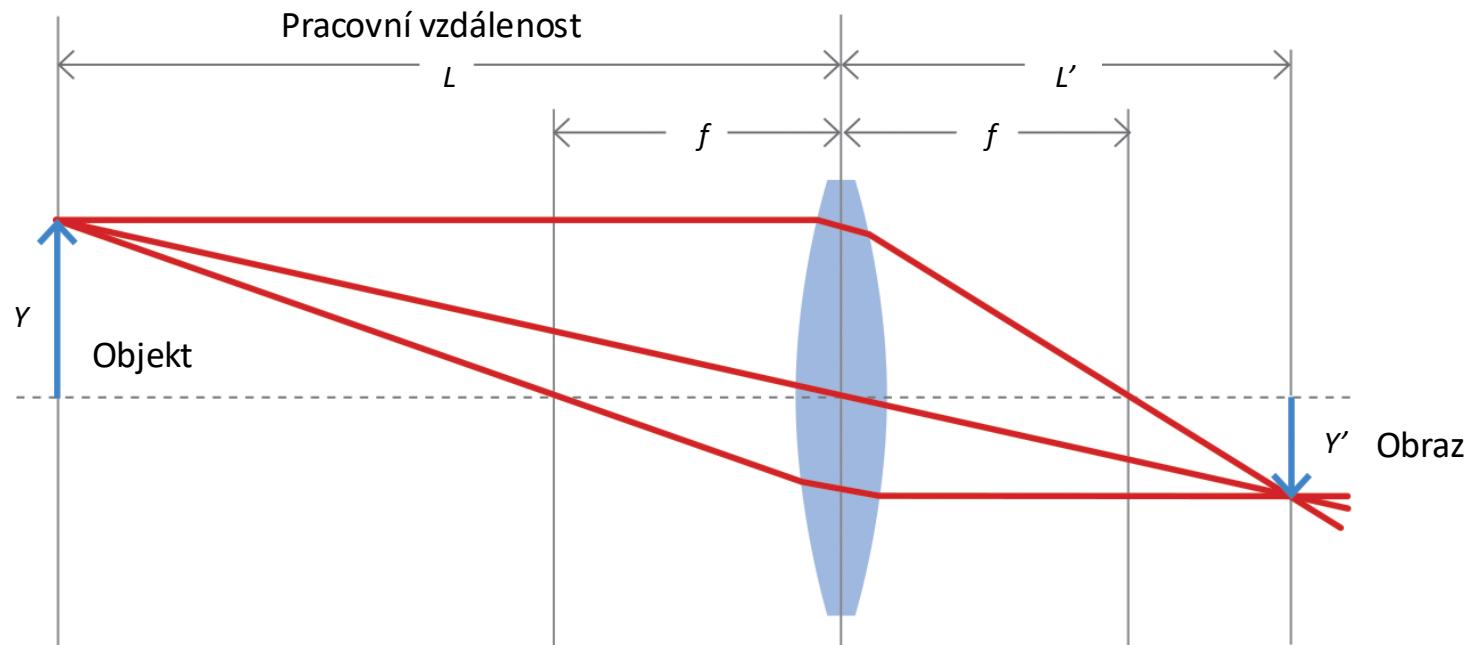
Výběr optiky – odhad ohniskové vzdálenosti

- Thin lens rovnice

- $\frac{1}{f} = \frac{1}{L} + \frac{1}{L'}$

- f a L' jsou neznámé
- Musíme zjistit zvětšení (magnifikaci)

- $M = -\frac{L'}{L} = \frac{Y'}{Y}$

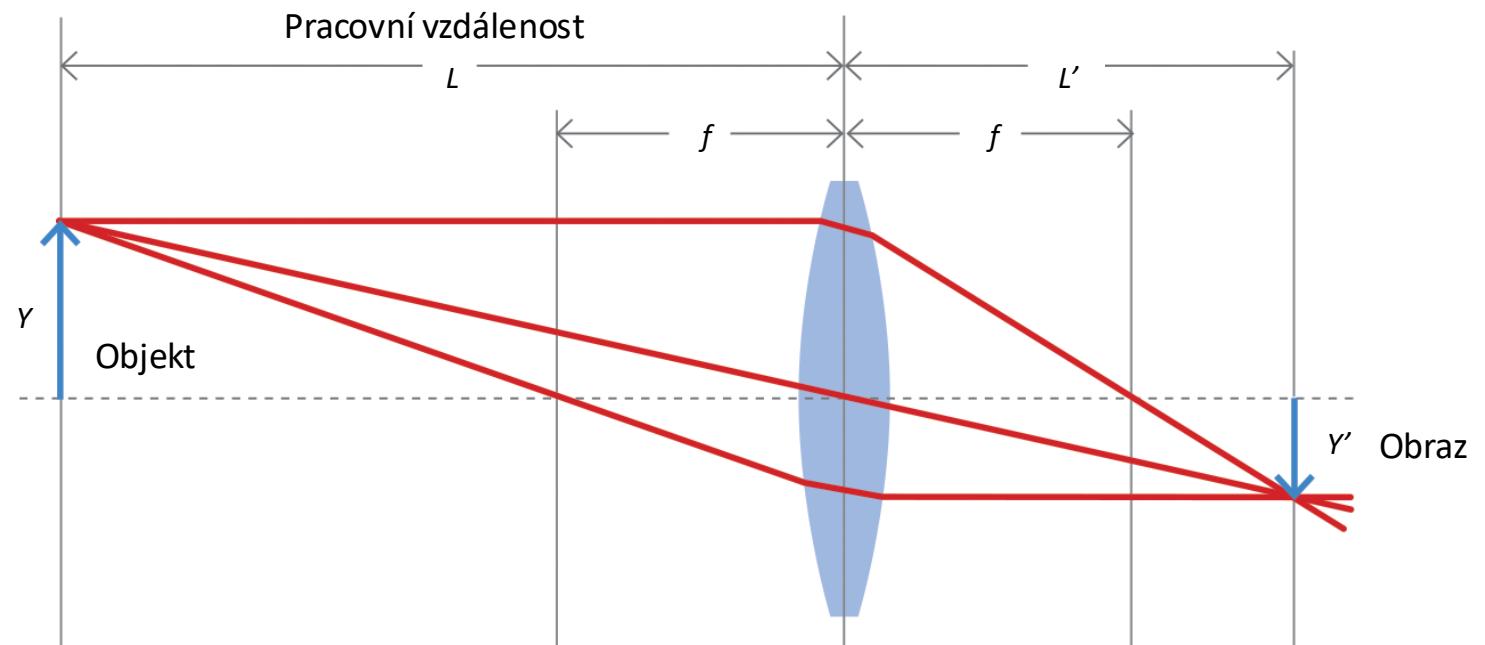
Pozn. Reálný objektiv obsahuje několik optických prvků

Výběr optiky – odhad ohniskové vzdálenosti

- Po odvození dostáváme

$$\bullet f = L \cdot \frac{Y'}{Y' + Y}$$

- Bereme že Y' je pozitivní
- Pozor $f = L'$, jen když $L = \infty$

Pozn. Reálný objektiv obsahuje několik optických prvků

Výběr optiky – odhad ohniskové vzdálenosti

- Po odvození dostáváme

$$\bullet \quad f = L \cdot \frac{Y'}{Y' + Y}$$

- Bereme že Y' je pozitivní
- Pozor $f = L'$, jen když $L = \infty$

$$L = (4 \cdot 55) = 220 \text{ mm}$$

$$f = (4 \cdot 55) \frac{8,92}{8,92 + 55} = 30,701 \text{ mm}$$

$$L = (2 \cdot 55) = 110 \text{ mm}$$

$$f = (2 \cdot 55) \frac{8,92}{8,92 + 55} = 15,3505 \text{ mm}$$

Pozn. Viz předchozí slidy: $\frac{L}{Y'} = \frac{4}{1}$ až $\frac{2}{1}$

Výběr optiky – konkrétní typy

Edmund Optics
[UC Series #33-304](#)

- C-mount
- 1/1,8"
- F/# 1,8 – 11
- f 16 mm
- 200 - ∞
- 299 \$

Edmund Optics
[UC Series #33-305](#)

- C-mount
- 1/1,8"
- F/# 1,85 - 16
- f 25 mm
- 200 - ∞
- 299 \$

Edmund Optics
[UC Series #33-306](#)

- C-mount
- 1/1,8"
- F/# 1,85 - 16
- f 35 mm
- 200 - ∞
- 299 \$

Pozn. Pro robustní měření bychom měli volit telecentrický objektiv

Výběr optiky – reálná pracovní vzdálenost

$$f = L \cdot \frac{Y'}{Y' + Y} \longrightarrow Y = \frac{LY' - fY'}{f}$$

- Pozor! Platí min $WD \neq L$
- Nerespektujeme fyzické rozměry objektivu
- Pro objektiv [UC Series #33-306](#), $f = 35 \text{ mm}$, $H_o = 49,24 \text{ mm}$

$$\begin{aligned} Y &= \frac{LY' - fY'}{f} = \frac{(\min WD + H_o)Y' - fY'}{f} \\ &= \frac{(200 + 49,24) \cdot 8,92 - 35 \cdot 8,92}{35} = 54,6 \text{ mm} \end{aligned}$$

- Volbou vyšší než $\min WD = 200 \text{ mm}$ dokážeme zachytit celý objekt (55 mm)
- **Vždy chceme zachytit trošku větší plochu $1,1 \cdot 55 = 60,5 \text{ mm}$**
- Ověřte, co se stane pro objektivy $f = 16 \text{ mm}$ a $f = 25 \text{ mm}$

Pozn. H_o je vzdálenost od okraje objektivu ke středu čočky (**Object Space Principal Plane**) – uvedeno výrobcem

Edmund Optics
[UC Series #33-306](#)

- C-mount
- 1/1,8"
- F/# 1,85 - 16
- f 35 mm
- 200 - ∞
- 299 \$

Případová studie: Zadání měření dílů

- **Výsledek**

• Plastový výlisek, rozměry	$55 \times 35 \text{ mm}$
• Měření rozměrů s přesností	$0,05 \text{ mm}$
• Umístění kamery ve vzdálenosti	$100 \text{ až } 400 \text{ mm}$
• Měření rozměrů s přesností	$0,0393 \text{ mm}$
• Umístění kamery ve vzdálenosti
(Pracovní vzdálenost)	$274,24 - 49,24 = 225 \text{ mm}$

Pozn.: Při výběru objektivů je vhodné porovnat jejich [MTF křivky](#), zejména pokud uživatel vybírá mezi podobnými objektivy a potřebuje vybrat ten s nejlepší optickou kvalitou.